

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No 38—Vol XLIX.

FRIDAY 21ST SEPTEMBER, 1951.

Registered at the G.P.O. as a News paper.
PRICE: SIX PENCE

QUALIFICATIONS OF A PEACE LOVING NATION

“If you have a nation of men who have risen to that height of moral cultivation that they will not declare war or carry arms, for they have not so much madness left in their brains, you have a nation of benefactors, of true, great and able men. Let me know more of that nation. I shall not find them defenceless, with idle hands springing at their sides, I shall find them men of love, honour and truth—men of immense industry, men whose influence is felt to the end of the earth . . . men whose very look and voice carry the sentence of honour and shame, and all forces, yield to their energy and persuasion. Whenever we see the doctrines of peace embraced by a nation we may be assured it will not be one that invites injury but one, on the contrary, with a friend in the bottom of the heart of every man, even of the violent and the base, one against which no weapon can prosper, one which is looked upon as the asylum of the human race and has the blessings of mankind.”

—Emerson

શાંતીવાદી પ્રજાનાં લક્ષણ

“તમે એવા માણસોની પ્રજા બાણતા હો કે જેણે એવી નૈતિક ઉન્નતી કરેલી હોય કે હથીયાર ઉત્કવાની કે યુદ્ધ કરવાની સાફ ના પાડનારી હોય, તો મને જણાવો. એવી પ્રજાના મગજમાં ગાંડપણ નહિ ભરેલું હોય અને એવી પ્રજા એવા માણસોની બનેલી હશે કે જેઓ પરાપકારી, સત્યવાન અને મદાન શક્તિશાળી હશે. એવી પ્રજાને વિષે હું વધારે બાણવા ઇચ્છું. એવા લોકો અરક્ષિત નવિ હોય, આજસુ નહિ હોય. તેઓમાં પ્રેમ, ગૌરવ અને સત્ય હશે, ઘણા ઉદમી હશે. પૃથ્વીના છેડા સુધી તેઓની વગ પ્રસરેલી હશે. તેઓનો અવાજ અને સ્વરૂપમાં એવી ભવ્યતા હશે કે સઘળાં બળો તેઓને વશ વર્તતાં હશે. જે પ્રજામાં શાંતીના સિદ્ધાંતો અંકિત હશે તે પ્રજાને વિષે એવું ખત્રીથી કહી શકાય કે તેના એક પણ માણસને ઇજા થશે નહિ, બલકે તેને માટે પ્રત્યેકના—હલકામાં હલકા અને હીસાવાદી દેહયના ઉપાણમાં પ્રેમજ હશે. તેવાની સામે કોઈ પણ શસ્ત્ર કામ કરી શકશે નહિ. માનવ પ્રજા તેનો આશ્રય લેશે અને માનવજાતીના તે આશિર્વાદ પ મશે.

—એમરસન.

43" Wide
CREPON—
—GEORGETTE.
Special Price 3/11 yd.
44" Printed Georgette
Pin Spot & Flóra!
All Over Designs
5/6 yard

JUST UNPACKED!
Latest **SILKS
& SAREES.**

44" OPAL GEORGETTE
In all shades ... 15/6 yd.
44" EMBOSSED GEORGETTE
Beautiful Floral & Basket Design 12/6 yd.
44" VELVET CHENILE GEORGETTE
17/6 yd.
36" RING VELVET uncrushable 15/11 yd.
36" COLOURED SATIN BEAUTE 6/11 yd.
36" COLOURED SATIN 3/11 yd.
ALL SHADES IN STOCK.
—o—
CHILDREN'S GEORGETTE SMOCKED
FROCKS. EXCELLENT WORK 21/- each.
—o—
Saree Borders, Jari Trimmings Always
In Stock.

LATEST
STYLES
IN
MEN'S
LADIES'
&
CHILDREN'S
CHAMPALS.

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to 54/10/0- each.
—o—
EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price 54/4/0- each.
—o—
GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Now reduced to 25/10/-
—o—
PRINTED VOILE SAREES In Latest Designs
5 Yds Lengths 25/- each.
6 " " 30/- each.

44 "Wide
HEAVY QUALITY
COLOURED GEORGETTE
All shades In Stock.
Special Offer 4/11 Yard
44" Coloured Georgette
with double printed border
Sky-Blue & Green
6/6 Yard

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.
39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

**BONES
WANTED**

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

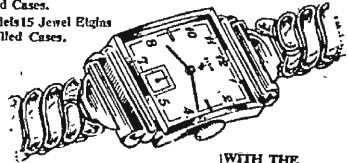
BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luxe in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market.Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MUNDEN PLUMLEY, ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Original, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
In Strictest Confidence.
11/12 Patrua Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
Phone:— Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

**HEADACHES QUICKLY RELIEVED
BY TAKING**

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d. 1/6. 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
 1919-1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

WANTED AGENTS in the Union of South Africa for
 Life, Fire, Marine And Accident Business.

Apply giving full details to:-

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.,

Principal Controlling Officers,

New India Assurance Company Limited

74 Victoria Street, Durban.

AS OTHERS SEE US

Extract from the "Review" (London) of 29-9-1950
A LEADING INSURANCE JOURNAL

"The Business of the New India has developed very strongly in the past three years with successive increases."

"The FIRE ACCOUNT has a remarkable record of sustained property."

"The MARINE FUND is more than double (237½ per cent) the amount required."

"The ACCIDENT ACCOUNT has an even more magnificent profit record . . . over the past 10 years."

"LIFE BUSINESS: Life Department has been writing comparatively big business for the past 5 years."

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force	
Marine Premium	56,04,844	exceeds	54,34,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968	Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302	Total claims paid over	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos : 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

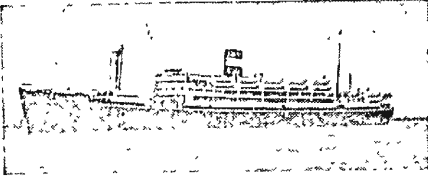
Cable & Telegraphic

Address :

"RUSTOMJEE" or
 "NIASSURANCE"

**EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY**

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

B. I. S. N. Co. Ltd.

S. S. Kampala due 29th Sept. and sails on 4th Oct. for Bombay.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75-0-0
Second "	"	"	50-5-0
Inter-Class	"	"	33-15-0
Unberthed (Deck)	without food		20-15-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £5-0-0
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

વેલ્ફેર સુદ, ડાઈનીંગરૂમ સુદ, વોલ્ફોલ, ડરેક્શન ચેસ્ટ, સાઈડ વોલ્ડ ઓફીસ ટેસ્ટ, પુક કેસ, ટેબલ, વદન કીક્રાયાત બાવે ખશીરી શકશે. બંને પધારી લાભ લેવા ચુકશે નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેને સ્ટોક હમેસા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ પધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

CALENDARS:— CALENDARS!

We are now taking orders for 1952 Calendar Printing—with best Designs—Pictures of South African sceneries & etc., etc.

FOR EARLY DELIVERIES

Place your orders early and avoid disappointment. Write to us for further details and we will be obliged to inform you.

Note our only Address:

COASTAL PRINTING PRESS,
Commercial Printers,
P. O. Duffs Road, Natal.

EVERY

FRIDAY from NAIROBI—

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India

Members of I.A.T.A.

AIR-INDIA

International LTD.

P. O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines

Rapitan's Sweetmeats By Post

For the convenience of our up-country customers, we dispatch Sweetmeats promptly and securely packed to ensure that they reach their destination in oven fresh condition.

LATEST RECORDS IN STOCK

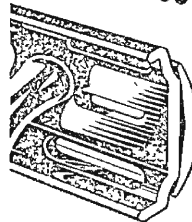
KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. 'KAPITANS.'

SHAVING COSTS LESS

Sixpence for four blades—that's all you pay for Minora blades! And because they're made from the finest steel, they stay sharp longer, giving you more shaves, better shaves. Look for Minora blades in the red, white and yellow packet.

4 BLADES FOR 6d.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 38.—VOL.—XLIX

FRIDAY, 21ST SEPTEMBER, 1951

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: SIX PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 21ST SEPTEMBER, 1951

Positive Side Of Apartheid

TWO important functions took place within the last few days, which are worthy of note in so far as the non-Europeans are concerned. One was the opening by the Mayor, Councillor Percy Osborn, of the first Durban Municipal library in the City on Saturday, September 15, and the other was the opening by the Minister of Health, Dr. Karl Bremer, of the Wentworth Medical College for non-Europeans on Monday, September 17. Both these are no doubt useful institutions and would give one the impression that the non-Europeans were well-cared for by their rulers. And yet we feel sorry to have to say, neither of them are hailed with much enthusiasm by the non-Europeans. In fact they are viewed with a certain amount of apathy. The rulers will of course hail them as the positive side of Apartheid, which, indeed, they are. But how would those who have an abhorrence for and condemn Apartheid itself feel about them? How can they reconcile themselves with the positive side of it? To them these are marks of the perpetuation of a thing they heartily detest. The intelligent non-European, who is capable of discernment, who has learnt the distinction between slavery and freedom, between what is right and what is wrong, between

what is good and what is bad, what is sinful and what is virtuous, must feel the hurt much more severely, than who are utterly ignorant. So however useful both these institutions may be in themselves, and we do not doubt for one moment that they are, no intelligent non-European feels comfortable in his heart about them. One who says he does deceives his own conscience. The feeling he has is that of a Pariah who feels about the benevolence of a Brahmin. We must be pardoned for the bluntness with which we have expressed these views, but we have no doubt the Europeans would feel the same if they were to place themselves in the same position as we are.

That there is need for such institutions to cater for a large non-European population, is not at all denied, and to that extent, we have to be thankful to the authorities for what they have done. The somewhat bitter feelings would have not been present if there were no Colour Bar associated with it and the existing public institutions were in principle open to all without distinction of class, colour or creed.

This is our humble criticism of both the non-European Library and the Wentworth Medical College. Both will be accepted by the non-Europeans

as necessary evils. Undoubtedly not with a feeling of satisfaction and delight.

With regard to the Medical College there has been a clash of views between the Minister of Health and the Minister of Education—not an uncommon thing with the present Government, we are sorry to have to say. Each Minister seems to have his own views and expresses them without restraint. It is a true reflection of their inner feelings which they are not able to conceal however much they endeavour to do so. But in the present instance it became rather embarrassing and the Minister of Health, Dr. Bremer, had to clarify the position. The Minister of Education, it would appear, had made a statement that the course proposed for Native medical students in Natal would be shorter than the normal course; which created dissatisfaction among the non-European students, who were perturbed over the low standard of education that would be imparted to them. Dr. Bremer made the point clear by stating that the college would provide training for non-Europeans in medicine “no whit inferior to that provided for Europeans.”

“It has been for fifteen years our avowed object,” he said, “that there shall be no lower standard in training or examinations for the non-Europeans and to that we adhere.”

“In case there should be any doubt as to the kind of medical education that will be provided in this school,” Dr. Bremer said, “let me remind you that

in addition to the high standards which in any case, the University of Natal will itself insist upon, there is also the guarantee provided by external authority—that of the S. A. Medical and Dental Council—which must approve of the degree to be given before those who hold it can be placed on the medical register of the Union.

While thanking the Minister of Health for this clarification we can only say, we shall wait and see.

The Unwanted

UNDER the caption “The Wanderers Return”—the Wanderer being Mr. Eugene Van Wyk—“The Star” has a leading article which concludes as follows:

“On the whole, life flows more easily, more comfortably, less strenuously for the average South African—the White South African—than his counterpart in other countries.

“The underlying reason is not far to seek. Basically a White aristocracy rests on a foundation of colour. Its presence complicates the collective national pattern enormously, but it simplifies and cushions the everyday life of the individuals in the favoured social and racial groups.”

The article itself, is a commentary upon Mr. Van Wyk's own comparison between conditions as he found them in other countries which “The Star” willingly sums up as “North, South, East and West, South Africa still seemed to me to be the best.”

We hope we are not taking undue liberties with Mr. Van Wyk's conclusion, if we add, for the White man. Our respected contemporary clearly has no illusions in the matter.

Now, it is doubtless true that in most countries life flows more easily and more comfortably for a certain section or sections of the people than it does for others

But, save for one or two rare exceptions, that is so for very different reasons.

South Africa is almost, if not wholly, unique in the distinctions it draws between White and non-White and the disabilities it imposes upon the latter, by reason of their Colour. Domicile of Origin—commonly referred to as Race—is also a factor in the discriminations made, but, in practice, colour is the chief consideration, e.g. Syrians are not prohibited immigrants.

Mankind's mentality, at its present stage, being what it is, it is perhaps not surprising that the "Each for Himself" motto should be the controlling one in the thoughts and actions of the vast majority of us.

On the whole, probably even more so in the West—than in the East, it is a materialistically minded age that we live in. If the secret and unvoiced desire of the vast majority could be screened or otherwise objectivated, it would almost certainly be seen to be. "It's your money we want." The Naboth's Vineyard drama has had a record run and is still running. The only wealth that really counts is the kind of wealth that can be counted; the kind that is tangible, that can be seen and touched and handled. Things of the Spirit, if they have any reality at all, are very decidedly remote and unreal compared with things that can be weighed, measured or enumerated.

In other words, we are still, on the whole morally and intellectually under the sway of Jungle law. Praying, when engaged in at all, is as often as not employed as an antidote to *preying*; or in the words of a cynic as a form of Fire Insurance!

None but a confirmed fool expects sentimental regrets from the professional dacoit for his acts of dacoity, or from the butcher for his adoption of the slaughtering of helpless cringing beasts as his means of livelihood, but, it is difficult to resist something like a feeling of disgust when what "The Star" rightly describes as the simplifying and cushioning of the everyday life of one section of the people is hypocritically misrepresented as being due to concern for the survival of civilisation, race purity and, worst of all, the sanction or approval of religion.

That the question of Man's moral or intellectual progress or

capacity for advancement has little or nothing to do with "colour" is now so generally accepted that merely to postulate it is regarded as evidence of either ignorance or insincerity. To mention only a few examples, India, China and even our own African continent have contributed some of the wisest and greatest of Mankind's flowerings.

Indeed, it were probably no exaggeration to say, that there is no department of knowledge in which Brown, Yellow and Black Men have not figured outstandingly.

Deprived of their contributions to Religion, Service, Philosophy and Art, the world would have been poor indeed.

Nor, need there be any doubts regarding the potentialities of our South African non-Whites. They are not destined to always be "cushioning" and "simplifying" the lives of a White aristocracy. Evolution, which is God's plan for Mankind, doesn't go that way. The "Smart Alecks" who plan to dodge the inevitable are just the victims of their own wishful thinking. Twentieth century King Canutes. Pharaohs inviting calamity.

As for our "White" friends who are fond of being regarded as South Africa's Liberals, but who sometimes seem to suggest that party and popularity mean more to them than liberalism in its fullest sense, we would venture to emphasise that "libertas" means "freedom; freedom without strings or qualified by considerations of White Baaskap.

Elections, we know, are won by votes, but an ounce of Principle is, in the end, worth a ton of Expediency.

The Way To Get Over The Difficulty

HAD it not been for Natal and especially Durban we do not think the Nationalists would have come into power. And now too it is Durban that is strengthening the hands of the Nationalists. "The Natal Mercury" has given prominence in its Tuesday's issue to a statement made by Councillor Percy Osborn, Mayor of Durban, that, if the City was to retain its European character land must be found immediately for European housing. His fear was based on an

analysis of the 1951 census figures which revealed that 20,000 more Indians were in Durban than were accounted for by the figures of birth and death registrations or the recorded immigration from outside the Union. On the face of it it would create an impression that there was illegal immigration on the part of Indians on a large scale. Very fortunately for the Indian community, however, that impression has been removed by a denial coming from the Durban Electoral and Census Office, and a statement to "The Natal Mercury" that "the only possible explanation of the 20,000 additional Indians in Durban is the enormous influx of Indians from areas surrounding Durban." The statement said, it could probably be attributed to the early age at which Indians started having children. During the census count, the statement said, "we had hundreds of forms in which the head of an Indian family was about 22, his wife 20, and they had about four children.

The Natal Indian Organisation and the Natal Indian Congress also made statements and attributed the influx to the mass migration from country districts to industry in the city. They

very rightly stated that the Mayor's statement was calculated to stir up racial hatred.

The reason for this influx is not far to seek. Just as there is an influx of Natives in the urban areas so is there an influx of the Indians. The problem in Natal and particularly in Durban is getting acute because of artificial reasons, for which not the Indians, but the authorities are to blame. The population of the Indians is bound to increase since they do not use artificial means of birth control to the extent that the Europeans do; and since the Provincial barriers preclude them from going beyond the Natal border. The only way to relieve the situation is to remove the Provincial barriers and to allow Indians to spread out. If the survival of White civilisation is dependent only on the numerical strength of the White people, the best way, if we may be permitted to suggest without meaning any offence to anyone, would be to treat artificial methods of birth control as a criminal offence and make polygamy compulsory in the case Europeans and illegal in the case of the Indians.

MR. MANILAL GANDHI TO FIGHT APARTHEID LAWS

THE following is the text of the Press statement by Mr. Manilal Gandhi, issued during the week: In accordance with the statement I made last April, before my fourteen-days' fast, I have now decided to court arrest as from Friday, September 21, by committing a technical breach of any law, bearing in mind that such a breach does not come in conflict with any moral law of the State, which I deem to be the duty of every citizen to respect and to obey.

I propose to take this step irrespective of whether I have a following or not. I deem it my humble duty to set an example to others by my own action that the duty of man is not to meekly submit to any State law that is glaringly unjust and immoral, for in doing so he is violating the law of God that governs the whole universe and is thus sinning against God. Man's duty is to humbly refuse to submit to such laws and quietly suffer the consequences

with faith in the righteousness of his cause and in God.

I had stated that I would not take any hasty step. Since my fast I met a number of leading members of the various communities including my own. In deference to the wishes of sincere friends I postponed action in the hope of changing the heart of the Government by other means than self-imposed suffering, but that has unfortunately failed.

I find that people are suffering from frustration and a lack of faith in themselves and in God. I do not blame them. I cannot myself claim to have developed in me that moral and spiritual strength that is required to face the present situation. But I have implicit faith in God. I realise that the step I am about to take is a very serious one but it is the only one which will bring salvation to the suffering humanity and restore respect for the dignity of man. I invite not only the non-Europeans of South Africa—the Indians, the Africans and the

Coloureds—but also the Europeans to join me in this crusade against injustice and oppression, bearing no ill-will towards the oppressor or anyone. Whether they join me or not I shall at least expect them to pray for me that I may have the strength to fulfil the task I have been compelled to impose upon myself and to ardently pray with me for a change of heart in the present Government, so that there would be real peace and happiness for all the inhabitants of this fair land, without any statutory discrimination based on class, colour or creed, offending the sentiments of anyone.

I humbly submit that the Europeans, as the ruling race in this country, have a great responsibility on their shoulders. I have the greatest regard for them personally and for their civilisation from which I have derived much

benefit. Yet I have no doubt all thinking Europeans will admit that there is much in it that needs to be discarded. They need to think and to act towards the non-Europeans more kindly and in the true spirit of "Do unto others as ye would that they should do unto you."

I have not the slightest doubt that the racial problems of this country of ours can be solved easily by practising more tolerance and by treating human beings as human beings. The Europeans will then find the non-Europeans to be the easiest to deal with and the greatest asset to this country. European civilisation is being put to the test. Its survival or extinction is entirely dependent upon how the Europeans behave towards those whom Providence has placed under them.

MANILAL GANDHI,

NOTES

Where Will In All Lead To

The Colour Bar in South Africa is showing no signs of diminishing. On the contrary it seems to be getting more and more acute. It is difficult to know where it will all lead to in the end. Indian medical men coming out of the Universities are beginning to find difficulties from the very initial stage. The question of three Indians who are qualified as doctors and are unable to get intern in any hospitals in the Transvaal is receiving the serious consideration of the South African Medical and Dental Council, which, it is very heartening to feel, is very sympathetic and distressed at the state of affairs. We have now before us and her report of the refusal by the medical superintendent of a Government hospital in Natal to permit an Indian doctor to administer an anaesthetic to a patient in the hospital which we are told will be referred to the Minister of Health, Dr. Bremer, by the Medical and Dental Council. The council, it is reported, agreed that it had no authority in this matter. At the suggestion of the president, Prof. S. F. Oosthuizen, the council decided to refer the case to the Minister as a "matter of public importance." Dr. A. Hanau told the council that he had arranged hospital accommodation for an Indian private patient who was to undergo an "emergency operation." He had tried to contact

four doctors to act as anaesthetists but they were not available. He had then arranged with an Indian, Dr. M. Gabriel, to assist. The medical superintendent of the hospital and a non-European would not be permitted to administer the anaesthetic. Dr. Hanau advised the council that the superintendent was not prepared to create a precedent in which the members of the European nursing staff would be under orders from a non-European. The staff had announced it would not take instructions from an Indian. Dr. Hanau said the medical superintendent had stated he had authority from the provincial authorities for these instructions. The doctor also advised the council that he had discussed the matter with the chairman of the hospital board, who was "astounded that this state of affairs existed and wholeheartedly disapproved of the action of the superintendent of the hospital."

Alleged 'White Supremacy' Circular

A letter alleged to have been distributed among European residents of Southern Rhodesia, Northern Rhodesia and Nyasaland was read to the Secretary of State for the Colonies, Mr. James Griffiths, by representatives of the Nyasaland African Congress at a meeting at Lilongwe (Nyasaland), recently, Mr. Griffiths told a Press conference. The letter, headed "The 1951 Crusade,"

said: If you believe in white supremacy, if you believe in keeping the black man out of our white Parliament, if you believe that white men and women should be the artisans, typists and clerks, if you believe that the natives ought to be retained as the peasants to grow food for the rest, if you believe in keeping hordes of natives out of the white towns and stopping them from overwhelming the Europeans, then support the policy of the White Rhodesia Council, Salisbury. "Do your bit for this cause by copying this note and posting it to six or more white Rhodesians." Mr. Griffiths said the natives quoted this letter, with speeches of European leaders in Southern and Northern Rhodesia, as grounds for fear that federation was the thin end of the wedge towards amalgamation and that that would mean white domination.

Mr. Strydom Advised To African Territories

Opening the Transvaal Nationalist Congress in Pretoria on Monday the Minister of Lands, Mr. J. G. Strydom is reported to have said in the course of his speech that Northern and Southern Rhodesia and perhaps also the Portuguese and Belgian territories in Africa, if they wanted to maintain White civilisation, would have to accept the Nationalist policy that Parliamentary power should remain in the hands of the White man. It would be the task of the Nationalist Party to continue to point out to other African territories that if they wanted to maintain White civilisation they would have to do what the Nationalist Government was doing in South Africa. Unless they did so they would be forced out as Britain had been forced

out from India and the Dutch from Indonesia.

Separate Representation Of Non-Europeans Act

Three Cape Town advocates are reported to have been briefed by the Government to appear in the Vote Act test case which has been set down for October 9. The advocates are Mr. A. B. Beyers, K.C., Mr. J. T. van Wyk, K.C., and Mr. P. D. de Villiers

Rev. Michael Scott In Bulawayo

Rev. Michael Scott, the Anglican priest who addressed the General Assembly of the United Nations in New York in November, 1949, on behalf of some of the tribes of South-West Africa and who also took a prominent part in the Passive Resistance struggle against the Asiatic Land Tenure Act and brought to light the atrocious treatment meted out to Native labourer by farmers in the Eastern Transvaal is reported to have arrived in Bulawayo by air from London.

A cut, scratch or sore demands Cuticura—quick! This soothing, antiseptic Ointment is excellent for chafing, heat rash, scalp irritations, rough hands and tired aching feet. Cuticura Ointment should be used in every household.

• PROTECTS from GERMS
• PROMOTES HEALING

553

DIVALI GREETING CARDS

Now available at our office.

Mixed selection of the best
At 7/- per dozen.

If names are required to be printed
4/- extra.

Order early and be sure to get your Cards
in time.

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

LADYSMITH INDIANS WELCOME THE ADMINISTRATOR

(From A Correspondent)

THE Indian community of Ladysmith gave a welcome reception to the Administrator of Natal, Mr. D. G. Shepstone and Mrs Shepstone on Tuesday, September 18.

The organisers were Messrs. I. A. Moola, D. Vithal, M. G. Govender, N. M. Khan, H. R. Singh, G. H. Seedat and Dr. A. H. Sader.

Mr. D. G. Shepstone, in the course of his speech said, the Indians were a hospitable people and they had today expressed their hospitality in a pleasing way. He thanked them on behalf of himself and Mrs. Shepstone for their gesture.

The Administrator said he realised that the Indians were anxious about their future and the future of their children. Within the last three and a half years, he said, tremendous strides had been made in the provision of education for the Indian community. A perusal of the budget would show what has been done. (A sum of one hundred thousand pounds is to be spent on Government Indian schools this financial year). Teachers salaries had been increased. The Administrator said he had received many expressions of thanks from the Indian community in Natal for the improvement in the salary scale. Within the last two years the grants to build Government-aided schools for Indians were increased. Secondary education, he said, was progressing year by year. In many other respects the picture was entirely different from what it was a few years ago. The Indian community will admit that it has been sympathetically and practically dealt with.

Referring to the Hospital Commission which was sitting to cover the whole field of hospitalisation in the Province, Mr. Shepstone said, the administration had endeavoured to do all that was possible with the limited resources at their disposal.

With regard to housing, the Administrator said, that did not fall within the function of the Provincial Administration. If there was a need for Indian housing the proper step was to make representations to the Town Council of Ladysmith. If the representations were within the bounds of financial competency, he was sure they would receive consideration.

In regard to the Group Areas Act, the Administrator said that was also outside his Province, except that he was consulted when a scheme was before the Minister. "Perhaps a certain degree of fear is in the minds of the Indian community without foundation. Any representations which the Indians wished to make, he said, would receive consideration.

The Administrator advised the Indians to value the goodwill that existed between themselves and the Town Council. They must get together and try to iron out their differences and try to compromise where possible. They must not unduly antagonise the people with whom they had to work in harmony. The spirit of compromise and the art of seeing the other side of the question were two virtues with which progress could be made, the Administrator concluded.

Mrs. Cochrane said she had already appealed for further educational facilities for the Indians and ground had been purchased for expansion. She hoped that the community would achieve its object of obtaining further facilities with regard to hospitalisation. Mrs. Cochrane said she had asked in her evidence before the Hospital Commission, for wards at the hospital for Indian males and females.

As for housing, she said, the Indians had never approached the Council.

In regard to the Group Areas Act Mr. Cochrane said that was a Government legislation. If they did not carry out what the Town Planner had planned the Government would do it and then change the Council. Mrs. Cochrane did not think the shops would be moved in the near future. Time must be given there.

In regard to residence she assured the Indians that the Town Council would do its best.

Mr. Tozer said he was sorry that speakers had aired their grievances on the occasion of a Social to the Administrator. The Town Council had endeavoured to do a lot for the Indians, he said, but it had received no co-operation from the Indians. "We want to do the best we can. It is not correct to say that we are going to take the Indians' shops away.

Murchison Street is not being touched now. We are only pleased to meet a deputation from you."

Among the other speakers were Mr. N. M. Khan, Mr. K. Singh and Dr. Sader,

Mr. I. A. Moola read a welcome address presented to the Administrator. Mr. A. G. Moola garlanded the Administrator and Mr. Sader, wife of Dr. Sader presented bouquets to Mrs. Shepstone and Mrs. Cochrane.

THE RURAL AFRICAN—AN IMPORTANT CITIZEN

THE following Press statement is made by the S. A. Institute of Race Relations: The serious shortage of food available to the people of South Africa has made efficient farming in this country a matter of urgent necessity. While there are notable exceptions, farming in South Africa is notoriously inefficient and much of this inefficiency is directly due to the lack of training of the farmers both Europeans and Non European.

When it is remembered how vast a number of Africans in the Union are farming either their own farms or as labourers on European owned farms, the importance of training them as efficient farmers becomes readily apparent. No effort to transform this vast resource of labour and energy into an efficient working force can be considered too great if South Africa's food situation, already critical, is not to deteriorate with even more serious consequences for the nation.

An examination of the figures presented in the South African Institute of Medical Research's publication "National Food Resources and Requirement" (F. W. Fox, 1947) reveals the gravity of the food situation in South Africa at that time. There can be no doubt that the situation, far from improving, has deteriorated since the survey was completed.

In a diet worked out by the South African Institute of Medical Research as the minimum adequate to maintain health in South Africa, the Institute expresses the quantity of food per head, per day, and of the items represented only two were available in excess of the minimum needs per head of the population. These were cereals and sugar. Serious shortages of milk, eggs, butter, meat, fruit and vegetables indicated how very grave the situation would have been if the total amount of all products available had been equally distributed among all the people; and how much more serious the position must have been for the large portion of the people who, through economic reasons, were

deprived of their share of the available food.

The following figures disclose the position for the year 1946—1947, and are expressed per lb per head of the total population per day. It should be noted that these figures represent the available food (and thus include food imported) thereby reaffirming the need for greater food production in South Africa

	Required	Available	Difference
Cereals	1.36	1.36	+ .03 lbs.
Sugar	.16	.22	+ .06
Legumes	.05	.04	-.01
Vegetables	.97	.12	-.85
Fruit	.62	.07	-.55
Meat	.31	.21	-.10
Fish	.02	.02	0.0
Milk (Pints)	1.33 pints	1.66 pints	+ .33 pints
Butter	.09 lbs.	.01 lbs.	-.08
Eggs	.49 eggs	.15	-.34 eggs

NEW BOOKS

- Just Arrived From India
- Satyagraha —M. K. Gandhi 12/6
- Basic Education —M. K. Gandhi 3/6
- An Atheist with Gandhi —G. Ramchandra Rao 3/-
- Non-Violence In Peace And War (Part II) —M. K. Gandhi 12/6
- Pilgrimage To Peace —Pyarelal 12/6
- Stray Glimpses Of Babu —Kaka Kalelkar 5/-
- To be had from:—
- INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

PROTEST AGAINST IMPLEMENTATION OF SUPPRESSION OF COMMUNISM ACT

THE following letter has been sent to the Minister of Justice Pretoria by over forty people in Johannesburg, and others in Cape Town, all of them threatened with "naming" in terms of the "Suppression of Communism Act"

Sir—We have received letters from the liquidator appointed by you inviting us to make representations to him why our names should not be placed on a list of members and supporters of the now dissolved Communist Party, in terms of Act 44 of 1950.

We decline to make such representations.

The nature of the amendments to the Suppression of Communism Act leave no doubt that the original appointment of a liquidator was invalid. The Government, by making the Act retrospective, has now legalised what was formerly illegal, and pushed South Africa a long way towards fascist dictatorship.

The Suppression of Communism Act was forced through Parliament by the Nationalist Party, despite the protest of every important political, religious, professional and trade union body in the country. It was rightly condemned as a gross violation of every principle of civil liberties and citizenship rights.

It deprives the most outspoken opponents of your Government of their freedom of speech and organisation, and of any legal remedy against persecution by the state.

Your Government, incapable of solving the fundamental social

and economic problems of South Africa, has passed this legislation in order to preserve a narrow, backward and primitive social system, based on race and class oppression.

You are attempting to silence first us, but ultimately all critics of your regime. We are now to be black-listed because we resisted your oppressive policies, and amongst other things demanded equality of opportunity, equal rights and social justice for all South Africans, black, brown and white.

Your Government, having the power of state in its hands, may outlaw its opponents, but it cannot outlaw principles, nor upright ideas that have guided men down the ages, and which today inspire democratic minded people throughout the world. History has shown that all such attempts to arrest human progress cannot succeed.

The overwhelming majority of South Africans oppose your policy because it destroys their rights as free human beings. Your tyranny will not survive the judgment of the people.—The following among others have signed the letter: Dr. Y. M. Dadoo, D. J. du Plessis, V. C. Barrange, L. Bernstein, M. M. Kotane, E. Weinberg, P. J. Hodgson, Mrs. R. Slovo, I. Horvich, B. Bunting, E. T. Mofutsanyana, A. Fischer, M. A. Harmel, I. Wolfson, J. B. Marks, J. Slovo, H. Wolpe, Mrs. H. Bernstein, Sam Kahn, M.P., F. Carneson, M.P.C.

MORAL RE-ARMAMENT

Caux-sur-Montreux, Switzerland, September 11.

MR. Piet Naude of Ermelo, Transvaal, addressed the World Assembly for Moral Re-Armament here along with a group of Asian leaders. To date the Assembly has been attended by 4155 representatives from 57 nations.

"The change in my attitude through Moral Re-Armament," said Mr. Naude, "began to effect one of South Africa's most acute problems, the relationship between white and black." He said he had been a hard man and had wanted to keep his Native workers down. There were many fights.

"Then I met Moral Re-Armament. I decided to refund some money to one of the workers. I told him I was sorry for the way I had treated him and said I wanted to work on the basis of a new relationship with the natives. I gave them better treatment and better food. Today

the prevailing shortage of labour on the farms is no problem for me. When I decided to apologise for my attitude, and settle issues on a basis of what was right and not who was right, a new spirit developed. Moral Re-Armament shows how both white and black can live together in this new Africa."

"One of my country's problems is racial bitterness and division," said Mr. John Wise of Salisbury, Southern Rhodesia, "I have been part of it. I see I can help put it right by living Moral Re-Armament. If we live the absolute moral standards we shall succeed in building a new Africa."

For the first time in Europe the anthem of the Bantu people Nkosi Sikelel' Africa was sung by a chorus from ten nations at the World Assembly for Moral Re-Armament here. The entire

Assembly stood in tribute to the African people. The anthem was introduced by Mr. John Ngcobo, the Zulu concert singer, who told how he had rejected an invitation to the East Berlin Communist Youth Rally to being the song to Caux.

Mr. Bremer Hofmeyr of South Africa rose at the end of the anthem. He said, "This has moved me more deeply than anything else I know. It is the anthem of the African peoples and of the tremendous longing of a continent to know the voice of God. When black and white can learn to know God's voice that is real democracy. Africa today is offered both organised materialism of the East and the disorganised materialism of the West. Moral Re-Armament is the answer to both."

"Caux is the great spiritual parliament of the nations from

which the moral leadership of the world is coming," said Mr. Arthur Baker, Chief of the London Times Parliamentary Staff.

Baker spoke of the "spectacle of a nation divided against itself." He saw in his country "this division which is not only political and economic, reflected in the war of ideas which runs right through the nations. On one hand there are men living on the basis of absolute moral standards and on the other, men living on a materialistic basis. More and more leaders of my country are turning to Moral Re-Armament for the moral leadership the country needs. In the hot spots of this ideological war, areas like the docks of Liverpool and London where subversive forces are concentrating, Moral Re-Armament is winning the battle."

PAKISTAN AMBASSADOR WARNED

PAKISTAN Government's campaign against India in foreign countries has evoked protests from certain foreign governments and foreign press according to reports reaching Delhi. The latest instance of a warning given to the Pakistan Embassy has been in Iran where both the Government and the press have cautioned the Pakistan Ambassador Mr. Ghazanfar Ali Khan not to carry on "insulting campaign" against India.

It appears that the Iranian Foreign Office some time back cautioned Mr. Ghazanfar Ali Khan against the manner in which his Embassy was carrying on a rabid campaign against India in Iran. The Ambassador according to the reports published in the Iranian press instead of reproaching the wishes of the government to which he was accredited replied in a manner considered by the press "as insolent." This is what *Tuloo*, an important Tehran paper had to say about this incident: "It is learnt that Mr. Ghazanfar Ali Khan, Pakistan's Ambassador, is bringing very much on the cordial relations existing between Iran and Pakistan and treats the Iranian Foreign Ministry as if it were Pakistan's foreign ministry. It is understood that the Pakistan Embassy in a note to the Iranian Foreign Ministry stated that the information and publicity department of the Ministry of Foreign Affairs had adopted an impartial attitude towards foreign missions, particularly towards India and Pakistan. The Pakistan Embassy held the view that the Persian Government must take side with Pakistan

that this note might provoke adverse comments in parliament has withdrawn his note. Perhaps he has realised that the Iranian Ministry of Foreign Affairs is functioning in Tehran and not in Karachi."

"Tehran Mosa'war" considered Pakistan's attitude as an "insult" to the Iran Government and wrote as follows: "Especially the Embassy of Pakistan in its publication reproduced severe attacks made by foreign press against Mr. Nehru and as such the Embassy of India complained to the Government of Iran.

"The Government of Iran pointed out to the Embassy of Pakistan not to resort to such a course. But the Pakistan Embassy protested against this action of the Foreign Ministry. Circles close to the Pakistan Ambassador say that the Iranian Foreign Ministry has considered the Pakistan Embassy's protest letter as "insult to the Iranian Government" and as such returned it to the Embassy.

Even 'Keyhan' which is known for its pro-Pakistan bias could not brook the Pakistan Ambassador's insolent attitude and wrote as follows: "We wrote in our two previous editions that the Foreign Ministry has informed the foreign embassies and diplomatic missions in Tehran through a letter to observe international rules and also the Iranian rules and regulations which publishing their bulletins in Tehran. We now learn from the Ministry of Foreign Affairs that the issue of the letter was necessary because during the past few days insulting articles have appeared in the Pakistan Embassy bulletins against India and Afghanistan both of which required the Foreign Ministry to prevent publication of such insulting articles against their governments."

"It is further understood that the Pakistan Ambassador fearing

MEDICAL COUNCIL ON NON-EUROPEAN INTERNESHIP

THE executive committee of the South African Medical and Dental Council was empowered by the Council at its meeting in Johannesburg last week to take up with the Government and the Provincial Administrations the question of non-European internships.

This decision was reached after the registrar, Mr. W. Impey, had reported that three Indians who qualified as doctors in June could not be placed in any hospital to serve the year's internship required before they could practise as medical practitioners.

It was agreed that the council should use its permissive power to place them with general practitioners to serve their internships if no other solution could be found.

Mr. Impey said the council was faced by a real problem.

"There are non-European hospitals but they are staffed to some extent by European nurses and the hospital boards will not appoint non-European doctors who have to give orders to Europeans.

"The position will be more difficult in December because a large number of non-Europeans is due to qualify."

Dr. M. S. Shapiro, Johannesburg, said that the alternative solution, to allow the three Indians to serve their internships with general practitioners, should

not be resorted to until every effort to get them placed in hospitals had been exhausted.

"I feel that the only solution to the larger problem of obtaining positions for the increasing numbers of non-Europeans who will qualify is that there must be a change of heart. We must not become implicated in matters of race, colour and creed."

The honorary acting inspector of internships, Dr. J. G. W. Loubser, Bethlehem, said he was not aware that the Council at any time had felt that it was its duty to ensure employment for internes.

"We can do nothing about it if institutions do not want to take doctors in as internes. If we demand that hospitals take people they will simply laugh at us."

The president, Prof. S. F. Oosthuizen, Pretoria, said that the one thing the Council must never do was to stop progress.

"I agree with Dr. Shapiro that we must do something. This is only one facet of a big problem which will come forward more and more. We must do something to enable these people to prepare for full registration."

A resolution by Prof. J. C. Middleton Shaw, Johannesburg, stating that the Council had adopted the same procedure in dealing with the three Indians as it adopted in the cases of all other internes was carried.

as private secretary to the first agent of the Government of India in the Union of South Africa, the Rt. Hon. Srinavasa Sastry, in 1927. Mr. Rao has been entrusted by the National Y.M.C.A. Calcutta to write a biography of the late Mr. Sastry for which he is well fitted in view of his close association with him as one of the members of the Servants of India Society, of which the late Mr. Sastry was the President after the death of the Rt. Hon. G. K. Gokhale, the founder of the Society. Mr. Rao would be very grateful to all friends who may have letters, photos or any material of interest relating to Mr. Sastry when he was in South Africa, if they could kindly forward them to Mr. P. Kodanda Rao at Servants of India Society, Bangalore 4, India. Mr. Rao through these columns wishes to send his greetings to all friends whom he had the pleasure of knowing during his stay in South Africa.

School Bids Farewell To A Popular Principal

A farewell reception was accorded to Mr. S. Panday, B.A. who has been transferred to Jacobs Road Indian School, by the pupils and staff of the Shree Gopallal Temple School, Verulam. Tributes were paid to Mr. Panday for his good services to the Indian community of Verulam for a period of eight and a half years. Among those who spoke were Messrs J. B. Stephens, Chairman of the Verulam and District Indian School Board, Choonilal Raghavjee, the School Manager, S. R. Maharaj, Secretary of the Shree Gopallal Temple Trust, Jata Jeeva, D. V. Moodley Senior, J. G. Peters, principal of Talwantsingh School and Nathal Raghavjee, Mr. I. C. Meer, who was also present paid tribute to Mr. Panday, for his services in the cause of Indian education in Natal. Mr. Ramdayal rendered a Hindi song composed by himself especially in honour of Mr. Panday. The acting Principal Mr. S. S. Maharsaj expressed the appreciation of Mr. Panday's services, on behalf of the staff and pupils of the school. Miss Ramasankari Jata garlanded Mr. Panday. M. S. S. Maharaj presented him with a gold wristlet watch suitably engraved on behalf of the pupils and the staff. Mr. Panday expressed his heartfelt thanks for the honour done to him. Mr. Abdul Khalik Kijse spoke on behalf of the boys and Miss Sonpatee Ramkelawon spoke on behalf of the girls. Mr. V. Jata moved a vote of thanks.

OBITUARY

The death took place in Bombay, of Mrs. B. M. Patel, on September 10. The sad news was cabled to Mr. H. Naran of Messrs. Natha Naran and Sons, Durban. Mrs. B. M. Patel was the widow of the late Mr. B. M. Patel, and the mother of Mr. Jayantilal B. Patel, who had completed his Law studies and was articulated with a Solicitor's firm in Durban. Mrs. Patel had some months ago gone to India accompanied by her two sons. She got them both married and was about to return to South Africa, when only one day before the ship sailed she suddenly took ill and within three days passed away. The late Mrs. B. M. Patel was an active social worker in Durban and was the founder and a former president of the Gujarati Mahila Mandal. It will be recalled that Mr. B. M. Patel, just about two years ago, had sailed from Durban after thirty-five years, to go to India with his family and a few hours after the boat had left Durban harbour he passed away suddenly through heart failure. Both the deaths took place under tragic circumstances. The late Mrs. B. M. Patel leaves behind her two sons, one about 25 and the other Natvarlal about 22. The deepest sympathy of their many friends will go out to them in the great loss sustained by them.

WANTED

First hand £6,000 Bioscope and Cafe, Uppington, Cape Province. For full particulars apply to—W. Phillips, Tailor, Uppington.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen from all parts of the world.

Write for advertisement rates to:

The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Janar Mantar Road,
NEW DELHI.

Things In General

India's Ban On S. A. goods

India's trade ban on South Africa applies to everything sent from the Union to India except personal mail, printed matter and personal effects taken by the traveller himself by air or under special permit by sea. This was the reply given to a representative of "The Star" by the Indian High Commissioner's office. "Pakistan has withdrawn its ban on trade with the Union, but India has not," it was stated. "There is a complete ban in India on imports from South Africa. Personal correspondence, printed matter and the personal effects of travellers may pass. An air traveller requires no permit for personal effects carried with him, but he does require a permit from this office for any of his personal effects which he may send by sea."

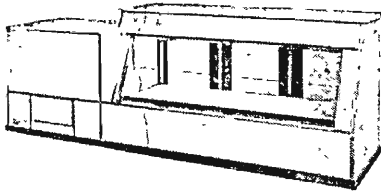
Cape schools will boycott Van Riebeeck Celebrations

The Athlone Principals' Association, representing the heads of 23 non-European schools totalling 10,500 children in Athlone is reported to have decided to dissociate itself from the Van Riebeeck tercentenary celebrations next year and not to allow the children to take part. One of the principals said: The watchword for the celebrations is supposed to be "We build a nation," but we non-Europeans have been told by Dr. Malan that we are not wanted. "Let Dr. Malan build his nation without us."

Mr. Kodanda Rao Writing Biography Of The Late Mr. Sastry

Indians in South Africa and many Europeans too are familiar with the name of Mr. Kodanda Rao, who came to this country

"Gold Medal" Quality

High-Class
Display Counters and
Showcases, Refrigerator Counters,
Wall Units, Fish Fryers, Display Fittings, Etc.

NEW ILLUSTRATED CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Exhibit awarded Gold Medal, Rand Easter Show
104 MARSHALL ST. (facina Escom House)
Phone 33-4211/2. Johannesburg. P.O. Box 6501. F

Golden Number

OF
"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From :

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 10/-

To be had from:

'INDIAN OPINION,'

P Bag, Phoenix, Natal.

Sets Of Indian Art

Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8/- including postage.

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Phoenix, Natal.

Books For Sale

Tagore's Literature

Essays, Novels, Poems and Plays

SAORIFICE (Novel)	5	6
GORA (Novel)	9	0
MASHI (Novel)	5	0
LOVER'S GIFT (Poems)	3	6
CHITRA (Play)	3	6
STRAY BIRDS (Short Poems)	3	6
RED OLENDERS (Play)	4	0
HUNGRY STONES AND OTHER STORIES	5	6
THE HOME AND THE WORLD (Essays)	6	0
GLIMPSES OF BENGAL (Essays)	3	9
REMINISCENCES	5	6
POEMS OF KABIR	3	9
POST OFFICE (Play)	2	6
THE KING OF THE DARK CHAMBER (Play)	5	0

Obtainable from:

'Indian Opinion'

P. Bag, Phoenix,
Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	30s.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

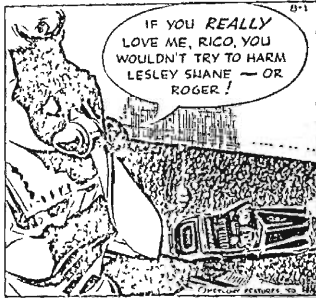
Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

NEW MYSTERY COMIC SERIAL

LESLEY SHANE

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
શને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું. ૫

પુસ્તક ૪૯ મું-અંક ૩૮

શુક્રવાર તા. ૨૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૧.

પુસ્તક નંબર પેન.૧

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ યુનીયન સરકારના એપાર્ટહેડના કાયદા સામે લડત ઉઠાવવાનો કરેલા એકરાર

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ નીચે યુજ્ય નું અપભાગી નિવેદન ગદ્યાર પાઠ્યું છે.

અમા એપ્રીલમાં મારા ચૌદ દિવસના ઉપવાસ પહેલાં મેં 'નિવેદન કયું' હતું તે યુજ્ય હવે, શુક્રવાર, સપ્ટેમ્બર તા. ૨૧મીના દિવસથી, યુનીયનના કોષ ગણ્ય કાયદાનો ભંગ કરી પકડાવવા નો મેં િર્ણય કર્યો છે. તેમ કરવા માં એટલું પ્થાનમાં રાખીશ કે 'એવો ભંગ રાજ્યના કોષ પશુ નૈતિક કાયદાની વિરુદ્ધ નહિ થતો હોય, કે જે કાયદાને માન આપવાની અને તેનું પાલનકારીથી પાલન કરવાની પ્રત્યેક નાગરીકની હું ફરજ ગણું છું.

આ પગલું ખીન કોષ્ટિના મને સૌથ મળે યા નહિ તો પશુ હું લેવા કાર્યું છું. મનુષ્યની ફરજ રાજ્યના દેખીતી રીતે અન્યાય અને અનીતી બરેલા લાગતા કોષ્ટ પશુ કાયદાને નામદાંધળી તામે યવાની નથી. તેમ કરવાથી તે સર્વવ્યાપિ ઇશ્વરના કાયદાને ભંગ કરી ઇશ્વરનો યુતેગાર બને છે. એ વસ્તુનો મારાં પોતાના વર્તનથી ખીનઓને દાખલો બેસાડવા ની હું મારી નમ્ર ફરજ સમજું છું. મનુષ્યની ફરજ એવા કાયદાઓને તામે યવાનો નમ્રતાપુર્વક ઇન્કાર કરવાનો અને પોતાના કાર્યના અપાપણા ઉપર અને ઇશ્વર ઉપર વિશ્વાસ રાખી તેના જે કંઈ પરિણામો આવે તે શાંતીથી સહન કરી લેવાનો છે.

મેં જ્યાંયું હતું કે હું કંઈ પશુ ઉનાવ્યું પગલું નહિ લઉં. મારા ઉપવાસ આદ મારી પોતાની તેમજ અન્ય કોળાની લગ્ની અગ્રગણ્ય વ્યક્તીઓને હું મળ્યો છું. સુકદમીત્રા ની ઇચ્છાને માન આપી રવેચ્છાએ ડુઝો વહેરી લેવા કરતાં અન્ય માર્ગે સરકારનો હુદય પવટો કરવાની આશા યી મેં કંઈ પશુ આગળ પગલું લેવા તું મેકેર રાખ્યું હતું. પરંતુ કમનસીબે તેમાં નિષ્ફળતા પ્રાપ્ત થઇ છે.

હું એટું છે કે લોકોમાં નિરાશા આવી ગયેલી છે અને પોતાની વતનય તેમજ ઇશ્વરમાં તેઓ વિશ્વાસ યુમાવી બેઠેલા છે. તેમાં હું તેઓને દોષ બેતો નથી. હાલની પરિસ્થિતીને

સામનો કરવાને જરૂરી નૈતિક અને આપ્તામિક શક્તિ મારા પોતાનામાજ હું ઠેળવી શક્યો છું એવો મારાથી ઘાવો કરી શકાય તેમ નથી. પરંતુ મને ઇશ્વરમાં અડગ વિશ્વાસ છે. હું સમજું છું કે જે પગલું હું લઇ રહ્યો છું તે ઘણું ગંભીર છે. પરંતુ દુઃખી જનતાના દુખોના નિવારણનો અને માનવગૌરવ માટેનું માન યુન:ત્યા પિત કરવાનો એજ એકમાત્ર માર્ગ છે.

અન્યાય અને જીવમતી સામેના ધર્મયુદ્ધ—જેહાદમાં સાઉથ આફ્રીકાના સવળા ખીન-યુરોપીયનો—હૌદીઓ. આફ્રીકનો અને કલ્ડો—નેજ નહિ પરંતુ યુરોપીયનોને પશુ, જીવમતગાર કે કોષ્ટનુ છું ઇચ્છયા વિના, મારી સાથે જોગવા હું આમ ત્રણ આપું છું. તેઓ મારી સાથે યાવ યા નહિ છતાં એટલી તો આશા રાખીશ કે, જે કાંઈ રવેચ્છાએ વહેરી લેવાની મને ફરજ પડી છે તે સિદ્ધ કરવાની ઇશ્વર મને શક્તી આપે એવી તેઓ મારે માટે પ્રાર્થના કરશે અને હાલની સરકારને હુદયપવટો યાવ એવી મારી પ્રાર્થનામાં હું તેઓ મારી સાથે સામેલ થશે, કે જેથી આ સુંદર દેશના સવળા વતની ઓ, કોળાની પશુ લાગણીઓ ડુઝાપાય તેવા ભતી, જાની કે વર્ણના આધારે કાયદાથી સુકથેલા કોષ્ટ પશુ જાતના પ્રતિન્યાધો સિવાય, સુખશાંતીથી વસી શકે.

મારો એવો નમ્ર મત છે કે એક રાજ્ય કરતી પ્રજા તરીકે આ દેશના યુરોપીયનોપાર મોટી જવાબદારી રહેલી છે. અંગત રીતે તેઓને માટે તેમજ તેઓના સુધારો, કે જેમાંથી હું ઘણો લાભ પામી શક્યો છું, તેને માટે મને એવું છે કે જે નાણુદ યવાની જરૂર છે એમ, મારી ખાતી કે કે, સવળા વિચારવાન યુરોપીયનો કચલ કરશેજ. ખીન-યુરોપીયનો પ્રત્યે તેઓએ વધારે માયાણુપત્રોને "ખીનઓનો તમારા પ્રત્યે જેવો વનોવ ઇચ્છો તેવોજ ખીન ઓ પ્રત્યે તમે વતોવ રાખજો" એ ખ્રીસ્તીધર્મના સુચની પરી બાવનાથી

વર્તવાની જરૂર છે. આપણા આ દેશના વર્ણના સવાલો નો ઉકેલ સહિષ્ણુતા વાપરવામાં આવે અને માનવીઓને માનવીઓની જેમ રાખવામાં આવે તો સહેલાઈથી લાવી શકાય એ વિષે મને જરાયે શંકા નથી. તેમ યાવ તો યુરોપીયનો જોશે કે ખીન-યુરોપીયનો સાથે કામ લેવું

કેટલું સહેલું છે અને આ દેશને તેઓ ટેટલા કીમતી મુડીગપ છે. યુરોપીયનો નો સુધારો કસોટીએ ચરેલો છે. તેની હરતી કે નાણુદોના સવળા આધાર બાવિએ તેઓના દાખ નીચે સુકેલા માનવીઓ પ્રત્યે યુરોપીયનો જેવો વતોવ પતાવી રહ્યા છે તેના પર રહેવો છે. મણીલાલ ગાંધી.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૨૧ ૧૯૫૧.

એપાર્ટહેડની સવળી બાજુ

જેહાદલા થોડા દિવસમાં જે અગત્યના પ્રસંગો ગાની ગયા છે જે નોન-યુરોપીયનોને નોંધ લેવા જેવા છે. એક પ્રસંગ સપ્ટેમ્બર તા. ૧૫મીના શનીવારે ડરખનના મેયર મી પરસી એજ યોર્નનો હસ્તે પહેલીવહેલી ડરખન ની મ્યુનીસીપલ નોન-યુરોપીયન લાયબ્રેરીની શહેરમાં ધચ્છેલી ઉદ્દઘાટન ક્રીયાનો હતો. ખીએ સપ્ટેમ્બર તા. ૧૭મીના સોમવારે તંદુરતી ખાતાના પ્રધાન ડો. કાલં ધોમરના હસ્તે નોન-યુરોપીયનો માટે સ્થપાયેલી વેન્ટવર્થ મેડીકલ કોલેજની ધચ્છેલી ઉદ્દઘાટન ક્રીયાનો હતો. આ જાનને ઉપયોગી સંસ્થાઓ છે એ વિષે તો કયો શક છેજ નહિક. તે સાથે એવી છાપ પશુ પાડનારી છે કે રાજ્યકર્તાઓ નોન-યુરોપીયનોની મારી અંલાણ લઇ રહ્યા છે. છતાં, અમારે સખેદ જણાવવું પડે છે કે, એ જાને સંસ્થાના ભલે ગમે તેટલી ઉપયોગી હોય-ઉપયોગી છે તેને વિષે અમને જરાયે શંકા નથી, છતાં કોઈ પશુ જરા નોન-યુરોપીયનને પોતાના હુદયમાં તેનાથી સંતોષ નહિક ધાય. ધાય છે એવું હુંદેનાર પોતાના અંત:કરણને છેતરે છે. એક ઢેટને પ્રાદમજુની પચોપકારવૃત્તિથી જેવું ધાય તેવું તેને ધાય. આ બાળતમાં આટલા તાદન ચોખ્ખા સપ્દોમાં અમારા વિચારો દર્શાવવા પડે છે તેને માટે અમે ક્ષમા માગીએ છીએ. પરંતુ અમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે કે યુરોપીયનો જે

અને તેને વખોડી કાઢે છે તેઓને તે જેવી લાગે? તેઓ તેની સવળી યા ઉલટી બાણુથી સંતોષ શી રીતે પામી શકે? તેઓ તેને, જે વસ્તુને તેઓ સહુદય તિસ્કારી રહ્યા છે, તેને કાયમી ડરખનના મેયર મી પરસી એજ સ્વરૂપ આપનારાં ચિન્હ તરીકે જ ગણી શકે. જાન પામેલો નોન-યુરોપીયન, જે પારખવાની શક્તિ ધરાવે છે. જે યુલાગી અને આઝાદી વચ્ચેનો બેદ સમજે છે, જે ખરા ખોટા વચ્ચેનો બેદ સમજે છે, સારાં નરસાં, યુજી અવયુજી વચ્ચેનો બેદ સમજે છે, તેના દિલમાં તો આ ડંખ, સદંતર અસાનીના કરતાં વધારેજ લાગે અને લાગણ્ય ભેદએ. એટલે આ જાને સંસ્થાના ભલે ગમે તેટલી ઉપયોગી હોય-ઉપયોગી છે તેને વિષે અમને જરાયે શંકા નથી, છતાં કોઈ પશુ જરા નોન-યુરોપીયનને પોતાના હુદયમાં તેનાથી સંતોષ નહિક ધાય. ધાય છે એવું હુંદેનાર પોતાના અંત:કરણને છેતરે છે. એક ઢેટને પ્રાદમજુની પચોપકારવૃત્તિથી જેવું ધાય તેવું તેને ધાય. આ બાળતમાં આટલા તાદન ચોખ્ખા સપ્દોમાં અમારા વિચારો દર્શાવવા પડે છે તેને માટે અમે ક્ષમા માગીએ છીએ. પરંતુ અમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે કે યુરોપીયનો જે

અમારી સ્થિતિમાં ચુકાયા હોય તો તેઓને પણ એમજ થાય.

વિશાળ નોન-યુરોપીયન વસ્તીની જરૂરીયાતો પુરી પાડવાને આવી સંસ્થાઓની જરૂર છે એ અમે જરાયે ઈન્કાર કરતા નથી. અને તેટલે દરજ્જે સત્તાધીશોએ એ કયું છે તેને માટે આપણે તેઓનો આભાર માનવો ઘટે છે. તેની સાથે એ વળુંસિદ્ધને સંબંધ નહિ રહી હોત અને હંધાત બહિર સંસ્થાઓ સિદ્ધાંતમાં બતી જ્ઞાતી કે વર્ણના બેદ સિવાય સઘળાને માટે યુદ્ધલી રાખવામાં આવી હોત તો એ ડંખ લાગી રહી છે તે નહિ લાગત.

આ નોન-યુરોપીયન હાથકોરી તેમજ વેન્ટવર્થ મેડીકલ કોલેજ વિષેની અમારી નમ્ર ટીકા છે. નોન-યુરોપીયનો તરફથી એ ખાનગે એક અનિવાર્ય પાપ તરીકે દિવકારવામાં આવશે. સતીય અને આનંદની લાગણીથી હરગીજ નહિ.

મેડીકલ કોલેજના સંબંધમાં તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાન અને કેળવણી ખાતાના પ્રધાનના વિચારો વચ્ચે અચ્છામણ યદ્ય પડી છે—ને વસ્તુ, અમારે સખેદ કહેવું એઇએ કે, હાલની સરકાર ને વિષે નવાઇની નથી. પ્રત્યેક પ્રધાન પોતાના સ્વતંત્ર વિચારો ધરાવતા હોય છે અને નિરંકુશ પણે વ્યક્ત કરી દે છે. ખરી રીતે તે તેઓના અંતરની લાગણી ઓળું એ પ્રતિભાવ હોય છે કે જે ગમે તેટલો છુપાવવાને. પ્રયત્ન કરવા છતાં તેઓ છુપાવી શકતા નથી. પરંતુ પ્રસ્તુત હાખલામાં એ જરા અડચણકર્તા ધર્મ પડયું અને તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાન ડો. ધ્રોમરને સ્થિતિનું સ્પષ્ટીકરણ કરવાની જરૂર પડી. કેળવણી ખાતાના પ્રધાને કહેવું જણાવાય છે કે, નાટાલમાં દાકતરી અભ્યાસ કરતા નેટીવોને માટેનો શિક્ષણ ક્રમ સામાન્ય કરતાં ઠુંકો રાખવાનું ધારવામાં આવ્યું છે. નોન-યુરોપીયનોને આ વાત નહિ રૂચી. તેઓને ઉત્તરના પ્રકારનું શિક્ષણ આપવામાં આવશે એ વિચારથી તેઓનામાં અસંતોષ ઉભો થયો. ડો. ધ્રોમરે આ બાબતમાં ચોખવટ કરતાં કહ્યું છે, કોલેજમાં નોન-યુરોપીયનોને આપવામાં આવનારી તાલીમ

પીયનો ના કરતાં લેશભારે પણ ઉત્તરની નહિ હોય,” તેમણે કહ્યું :

“છેલ્લાં પંદર વર્ષ થયાં અમારો એવા-મદક્રમ હેતુ રહ્યો છે કે યુરોપીયન અને નોન-યુરોપીયની તાલીમ અને પરિકાનું ધોરણ બીકુક ઉતરતું નહિ રહે. અને એ હેતુને અમે વળગી રહેવાના છીએ.” ડો. ધ્રોમરે વધુમાં કહ્યું : “આ પ્રવેશમાં દાકતરી શિક્ષણ જેવું આપવામાં આવશે એ બાબતમાં નો કરી શકા હોય તો હું તમને પાદ આપું છું કે, નાટાલની યુનીવર્સિટી બંને તો ઉચું ધોરણ રાખવાનો આગ્રહ રાખશે પરંતુ એ ઉપરાંત બહારની સંસ્થા, સાથે આફ્રીકન મેડીકલ એન્ડ ડેન્ટલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ, જેને ડોષ પણ ડીમી ધરાવનાર દાકતરને યુનીવર્સિટી દાકતરી રજીસ્ટરપર દાખલ કરવામાં આવે તે પહેલાં, આપવામાં આવેલી ડીમી મંજૂર કરવી પડે છે, તેના તરફથી પણ તેની આંદેશી આપવામાં આવે છે.”

તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાનને કહેલી આ ચોખવટને માટે આભાર માનવા સાથે અમારે એટલુંજ કહેવાનું છે કે ભવિષ્યમાં શું થાય છે એ જોવાનું રહ્યું.

મુરકેલીનું નિવારણ

નાટાલ અને ખાસ કરીને ડરખનના પ્રતિબેજ નેશનલિસ્ટ સત્તામાં આ બાબતે અને હજુ પણ ડરખનને નેશનલિસ્ટના હાથ મળ્યુત બનાવી રહ્યું છે. ‘નાટાલ મરકુરુરી’ એ મંજૂરવારના અંકમાં ડરખનના મેયર ક.ઉં-સીયર પરસી ઓર્ગાનનાં એક નિવેદન ને બહુ પ્રસિદ્ધિ આપેલી છે. એ નિવેદનમાં મેયરે કહ્યું છે કે, ડરખન શહેર ને ગોઈ રહેવા વકાતું હોય તો ગોરાઓને માટે ધોરની સગવડ માટે તાબદે જમીન મેળવવી એઇએ તેમનો મત ૧૯૫૧ ના વસ્તી ગણતરીના આંકડાના પ્રયકરણપરથી ઉપરિચિત થયો છે. એ આંકડા બતાવે છે કે ઇન્ડી-એનના આંકડા આને જમ મરજુબ આંકડામાં જણાવ્યા ઉપર ૨૦,૦૦૦ વધુ હાર્દીઓ ડરખનમાં છે. ઉપર ઉપર થી ભેતાં માણસને આપરથી એવીજ હાપ પડે કે હાર્દીઓ મોટી સંખ્યામાં ગેરકાયદે આ દેશમાં દાખલ થઇ ગયાં છે. પરંતુ હાર્દી ઝોનના સહભાગે ડરખનની સેન્સ-સેન્ટીસેજ એ વસ્તુ નો ઇન્કાર કરી એ હાપ દુર કરેલી છે. ‘નાટાલ મરકુરુરી’ એક નિવેદન માં તેણે જણાવ્યું છે કે, ‘ડરખન માં વીસ હજાર વધુ હાર્દીઓ હોવાનું કારણ એજ જણાય છે કે આજુ

બાજુના લતાઓમાંથી તેઓ મોટી સંખ્યામાં શહેરમાં દાખલ થયેલા છે.’ વધુમાં તેણે જણાવ્યું છે કે, ‘તેનું કારણ એ પણ હોઇ શકે કે હાર્દીઓ ને છેકારમો નહાની વખતી થવા ઘણે સેકેડા ફેમોં અમારાં હાથમાં આવ્યા હતા કે જેમાં હાર્દી કુટુંબના વડાની જમર ૨૨ વર્ષની અને તેની પત્નીની ૨૦ વર્ષની હતી. અને તેઓને ચાર છોકરાં હતાં.

નાટાલ ઇન્ડિઅન આરમનાઇઝેશન અને નાટાલ ઇન્ડિઅન ટ્રેડિંગે પણ નિવેદનો કર્યાં છે, જેમાં તેઓએ વધારાનું કારણ એ આપ્યું છે કે ગામડાંમાં માંથી હાર્દીઓ કારખાનાઓમાં નોકરી શોધવાને મોટી સંખ્યામાં શહેરમાં દાખલ થયા છે. તેઓએ સત્ય જણાવ્યું છે કે મેયરનું નિવેદન જાતીય ઝેર ફેલાવનારું છે.

આ વધારાનું કારણ શોધવા દુર જવું પડે તેમ નથી જેમ શહેરોમાં નેટીવોની સંખ્યા વધી ગઇ છે એજ રીતે હાર્દીઓની વધી રહી છે. નાટાલ માં અને ખાસ કરી ડરખનમાં રિચલી ડૂનિમ કારણોને લીધે તીમ બનતી

બધ છે, જેને માટે હાર્દીઓ દોષને પાત્ર નથી પરંતુ સત્તાધીશો દોષને પાત્ર છે. હાર્દીઓની વસ્તી વધે એ સ્વાભાવિક છે. કારણ, યુરોપીયને, જેટલા મોટા પ્રમાણમાં સંતતી નીમમન ને કૃત્રીમ ઇલાજોનો ઉપયોગ કરે છે તેટલા પ્રમાણમાં હાર્દીઓ કરતા નથી. અને વળી પ્રાંતિક વાઝાખંધીના કારણે હાર્દીઓથી નાટાલની સરકારની બહાર જઇ શકતું નથી. આ પરિસ્થિતિ ના નિવારણને માટે એકજ ઇલાજ જણાય છે, અને તે એ કે, પ્રાંતિક વાઝાખંધી દુર કરી દઇ હાર્દીઓને ફેલાવાની તક આપવી. ગોરા મુધારો ટપી રહેવાનો આધાર ને કેવળ ગોરા લોખોનાં સંખ્યા બળ ઉપરજ રહી હોય તો, કોણનું અપમાન કરવાના જરાયે ઇરાદા વગર અમે સુચવવાની રજા લઇ એ છીએ કે, તેને માટે સારામાં સારો માર્ગ ન એજ છે કે સંતતી નીમમનના ડૂનિમ ઇલાજોનો ઉપયોગને સમને પાત્ર યુનેા મણવામાં આવે અને યુરોપીયનો માટે એકથી વધુ પતનીને નીમમ દરજ્જાવાત કરવામાં આવે અને હાર્દીઓને તેમ કરવાની સમ્પન્ન મનાઇ કરવામાં આવે.

નોંધ અને સમાચાર

આ બંધનોને અંત કર્યાં આવશે? સાથે આફ્રીકામાં વળીનેનું પ્રમાણ જરાયે ઓછું થતું જણાતું નથી. બંધને દિન પર દિન વધારે ને વધારે તીવ્ર બનતું જતું જોવામાં આવે છે એ બંધનોને અંત કર્યાં આવશે એ કળી શકાવું મુશ્કેલ છે. યુનીવર્સિટીઓમાં થી પાસ થઇ આવતાં હાર્દી દાકતરો પ્રથમ પગીથીથી જ મુરકેલીઓ બનુ ભવવા લાગ્યા છે. ત્રણ હાર્દી દાકતરોને દાકતરની પરિક્ષા પાસ કરી બાદ દાહિસ સરખન તરીકેની ત્રણ વર્ષ અહુ ભવ લેવા એઇએ તેને માટે ઘૂંસવાલ ની ડોષ પણ હેરપીટલમાં તેઓને રચાંને મળી શકતું નથી. આ બાબત સાથે આફ્રીકન મેડીકલ એન્ડ ડેન્ટલ કોલેજીનું ગંભીર ધ્યાન રાખી રહી રહી છે. એટલી સંતોષ લઇ શકાય છે કે કોલેજીમાં આ બાબતમાં ઘણી દિલસોજ બતાવી રહી છે અને આવી પરિસ્થિતિને અલ્પત યેદની અને રોષ ની નબરે ભેઇ રહી છે. એ હજુ પહલું નથી તેટલામાં બીજા ખખર વાંચ વામાં આવે છે કે નાટાલની એક સર-કારી હેરપીટલના મેડીકલ સુપ્રી-ટેન્ડન્ટે હેરપીટલના એક દરદીને એક હાર્દીને દાકતરના હાથથી એરેસ્ટેરીક આપવા દેવાની ના પાડી છે, જે વસ્તુ, અમારા જણવા મુજબ, મેડીકલ એન્ડ ડેન્ટલ કોલેજીના તરફથી તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાન ડો. ધ્રોમરના ધ્યાનપર-આવવામાં

આવનાર છે. જણાવવામાં આવે છે કે કોલેજીના એક મત થઇ છે કે આ બાબતમાં તેના હાથમાં કરી સત્તા નથી. એથી કોલેજીનાના પ્રમુખ પ્રોફેસર એસ. એફ. ઉર-યુજની સુચનાથી આ બાબતને એક બંધને અગવળની બાબત તરીકે પ્રધાન સમક્ષ રજૂ કરવાનું દરખાવું છે ડો. એ, હેનોએ કોલેજીનાને જણાવ્યું છે તેમણે એક આનની હાર્દી દરદી, જેને તાકીદનું યોપરેશન કરવાની જરૂર હતી. તેને માટે હેરપીટલમાં યોજવાયું કરી હતી. તેણે ચાર દાકતરો ને એરેસ્ટેરીક માટે યોજવાય પ્રયાન કર્યો હતો પરંતુ એકેથી આની નહિ શકાયું તેમણે એક હાર્દી દાકતર ડો. એમ. મેટલેથ સાથે આનની જણાવ કરી હેરપીટલના મેડીકલ સુપ્રી-ટેન્ડન્ટે કહ્યું કે બીન-ગોરાના હાથથી એરેસ્ટેરીક આપી શકાશે નહિ ડો. હેનોએ કોલેજીનાને જણાવ્યું છે સુપ્રી-ટેન્ડન્ટ એવા નવો નીમમ દાખલ કરવા તકબર નહોતા કે જેથી યુરોપીયન નસોને બીન-યુરોપીયનના કુકમો ઉઠાવવા પડે. રહેરે હાર્દી દાકતરના કુકમો ઉઠાવવા નો ઇન્કાર કર્યો હતો. ડો. હેનોએ કહ્યું કે મેડીકલ સુપ્રી-ટેન્ડન્ટના જણાવવા મુજબ આ સુચનાઓ માટે પ્રાંતિક સરકાર તરફથી તેને સત્તા મળી હતી. ડો. હેનોએ એ પણ જણાવ્યું કે આ બાબતની તેમણે હેરપીટલ ખોડાના પ્રમુખ સાથે વચો કરી હતી અને તેમને

આવી પરિસ્થિતિથી અત્યંત તાણુખી થઈ હતી અને ફેરવેટીકલના સુપ્રીમે-ડન્ટ ના પગલાને વખોડી કાઢવું હતું.

ગોરી સર્વોપરિતાની કહેવાતી પત્રિકા

સરચાન પ્રધાન મી. ગ્રોરીએ એક અખબારી પરિપદમાં જણાવ્યું હતું કે લોકોએ (ન્યાસાલેન્ડ) ની એક સભામાં ન્યાસાલેન્ડ આફ્રિકન ડેમોક્રેસીના પ્રતિનિધિઓએ સંરેશન પ્રધાન સમક્ષ સધર્ન રોડેસીયા, નોર્થર્ન રોડેસીયા અને ન્યાસાલેન્ડના ગોરા વતનીઓ પર મોકલવામાં આવેલી કહેવાતી એક પત્રિકા 'ગંધી સંબંધી' હતી. "૧૯૫૧ સુધી" એ તેનું માથવું હતું તેમાં જણાવ્યું હતું કે :

"એ તમે ગોરી સર્વોપરિતામાં માનતા હો, એ તમે કાળા માથુસને આપણી ગોરી પાલોનેન્ટમાંથી બહાર રાખવા માંગતા હો, એ તમે ગોરા પુરોા અને સ્ત્રીઓએ કારીગરો, ટાઇપીસ્ટો અને યુવાતારાઓ નરીકમાં ધધા પોતાના હાથમાં રાખવા નોએએ એમ માનતા હો, એ તમે માનતા હો કે નેડીલને બીબીએને માટે 'આનન્ડ ઉગાડનારા' એકતે તરીકે જ રાખવા નોએએ, એ તમે નેડીલાના યુથોને ચહેરોની બહાર રાખવા માંગતા હો અને તેઓની ગોરી સંખ્યાથી ગોરાઓને ડાંધી દેતા અટકાવવા માંગતા હો, તે

સોશ્યલિસ્ટીની બહાઈ રોડેસીયા કાઉન્સીલને રોકો આપો."

મી. ગ્રોરીએ કહ્યું કે નેડીલાએ આ કાગળ અને સધર્ન અને નોર્થર્ન રોડેસીયાના ગોરાઓના બાણ્યો ડાંધી એવેા ભવ દશાંઓ હતા કે આ ફેરવેશનની પાછળનો હેતુ ઉકલ દેશોએ એકત્ર થઈ જઈ ગોરી સર્વોપરિતા રચાવવાના રહેલો છે.

આફ્રીકાના પ્રદેશોને મી.

ટ્રાયલમની સલાહ
મયા સોમવારે ધંસવાલની નેશનલ ઈસ્ટ પાર્ટીની પ્રેસિડેન્ટ પુલ્લી યુકતાં જર્મીન ખાતાના પ્રધાન મી. એ. ઇ. રૂપાઇને પોતાના બાણ્ય દરમીયાન કહ્યું હતું કે "નોર્થર્ન અને સધર્ન રોડેસીયા અને કદાચ આફ્રીકાના પોરચુ ગીઝ અને ખેલજીપન પ્રદેશોએ પણ, એ તેઓ ગોરી સુધારા ટકાવી રાખવા નહતા હોય તો, પાલોનેન્ટની સલાહ ગોરાના જ હાથમાં રહેવી નોએએ એવી નેશનલ ઈસ્ટ નીટી રિવકારવી પડશે. એ તેમ નહી કરે તો ક્રોન્ટને નેમ ટીંદ માંથી નીકળી જવું પડેલું અને ડને ઈન્ડોનેસીયામાંથી નીકળી જવું પડેલું તેમ તેઓને પણ નીકળી જવું પડશે. બીબી આફ્રીકન પ્રદેશો, એ તેઓ ગોરી સુધારા ટકાવી રાખવા માંગતા હોય તો નેશનલ ઈસ્ટ સરકાર ને કરી રહી છે તે કરવાનું તેઓને સુચવવાનું નેશન ઈસ્ટ પાર્ટીએ ચાલુ રાખવું પડશે."

ધરાના સંખંધમાં તેમણે કહ્યું કે એ ખાબત પ્રતિક એડમીનીસ્ટ્રેશનના હાથમાં નથી. હોદીઓને એ ધરાની સમવડાની જરૂર હોય તો તેઓએ લેડીસ્ટીયી ટાઇન કાઉન્સીલને રજુઆત કરવી નોએએ. એ રજુઆતો નાણાકીય સ્થિતીની મર્યાદામાં ફેરો તો જરૂર તેને ધ્યાન દેવામાં આવશે.

ગ્રૂપ એરીયાઝ એકટનાં સંખંધમાં એડમીનીસ્ટ્રેટરે કહ્યું કે એ ખાબત પણ મારા હાથની નથી. સીવાય કે, પ્રધાન પાસે મોઢ પણ યોગના હોય તે મારી સાથે ખસતત યાપ છે.

તેમણે કહ્યું કે હોદી પ્રોમમાં પાયા વગરના કેંઈક ભવ વર્તી રહેલો જણાય છે. હોદીઓ કંઈ પણ રજુઆત કરવા ઇચ્છતા હોય તો તેને ધ્યાન દેવામાં આવશે.

એડમીનીસ્ટ્રેટરે હોદીઓને સલાહ આપી કે ટાઇન કાઉન્સીલ અને તેઓની વચ્ચે ને શુભેચ્છા વર્તી રહી છે તેને તેઓએ કીમતી ગણવી નોએએ. એ કંઈ પણ મતભેદો હોય તે સાથે ગળા દુર કરી જતી શકે લાં સુધી સમાધાન કરી દેવું નોએએ. જોએાની સાથે તેઓએ એખાસથી રહી કામ કરવાનું છે તેઓને તેઓએ વિશ્વ કરી દેવા નહિ નોએએ. સમાધાનીની ભાવના અને બીબીનું ટ્રિટિ બીંડુ જોવાની કળા એ બે સદ્યુએ ડેવવાથી પ્રમતી કરી શકાશે.

ધરાના સંખંધમાં તેમણે કહ્યું કે હોદીઓએ કાઉન્સીલને એ સંખંધમાં કશી માગણી કરી જ નથી.

ગ્રૂપ એરીયાઝ એકટ વિષે તેમણે કહ્યું કે એ સરકારી કાયદો છે. ટાઇન પ્લેનિંગ કન્ટ્રોલ કરેલો 'લેન' ને અમલમાં નહિ મુકાઈ તો સરકાર પોતે તેમ કરશે અને કાઉન્સીલના ઉપર અર્થ નાખશે મીસીસ કોચરને કહ્યું કે કુકાનો નજીકના બનિષ્ઠમાં ખસેડવામાં આવે એમ તે ધારતા નથી. તેને માટે હોદીઓને વખત આપવામાં આવશે. રહેઠાણોની ખાબત માં ટાઇન કાઉન્સીલ પોતાનું ખનતું કરશે એવી મીસીસ કોચરને ખાતરી આપી હતી.

મી રોઝરે કહ્યું કે હું દિવગીર છું કે એડમીનીસ્ટ્રેટરના માનમાં યશોલા સહકારના મેળાવડામાં બાણ્ય કરનારાઓએ પોતાની ફરીયાદો રજુ કરી છે. ટાઇન કાઉન્સીલે હોદીઓને માટે ધણું કહ્યું છે પરંતુ હોદીઓએ કાઉન્સીલને સહકાર નથી આપ્યો. "અગે અમારું ખનતું કરવા માગીએ છીએ, અગે હોદીઓની કુકાનો લાઇ લેવા માંગીએ છીએ એમ કહેવું સવ્ય નથી. મરમીસને સ્ટ્રીટને દમણ હાથ પણ લગાડવા માં આપ્યો નથી. તમારું ડેપુટીશન અગે ધણી પુશીથી રિવકારીયું."

બીબીન બાણ્ય કરનારાઓમાં મી. એન. એમ. ખાન, મી. કે. સીંગ અને ડા. સેદર હતા.

મી. આઇ એ. મુલ્લાએ એડમીનીસ્ટ્રેટરને આપવામાં આવેલું માનપત્ર વાંચી સંબળાવ્યું હતું. મી. એ. ઇ. તેમણે અપીલ કરી હતી અને સમવડો વિસ્તારવાને જર્મીન લેવાઇ મઇ છે. હોદી પ્રોમ ડેવવાથીની વધુ સમવડો મેળવવાનો પોતાનો હેતુ સિદ્ધ કરી શકે, એવી તેમણે આશા દર્શાવી હતી.

હોરપીટલની સમવડ વિષે તેમણે કહ્યું કે હોરપીટલ કમીશન સમક્ષ પોતાની જુથાનીમાં તેમણે હોદી પુરોા અને સ્ત્રીઓ માટે વેડોની માગણી કરી હતી.

.....

વધાં શીક્ષણ યોજના

શિક્ષણ કા રીતે આપવું તેની મનજ ગાંધીજીના ખેડીક એનજુ શા મુજબ ૨૬

.....

લેડીસમીથના હોદીઓએ એડમીનીસ્ટ્રેટરને કહેલો સહકાર

(એક ખખરખતી તરફથી)

લેડીસમીથના હોદીઓએ મંગળવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૧૮મીએ નાટલાના એડમીનીસ્ટ્રેટર મી. ડી. ઇ. શોસટન અને મીસીસ શોસટનના સહકાર કર્યો હતો.

તે મેળવનાર મેસર્સ આઇ. એ. મુલ્લા, ડી. વીક્રમ, એમ. ગવનડર, એન. એમ. ખાન, એચ. આર. સીંગ, ઇ. એચ. સીંઘલ અને ડા. એ. એચ. સેદર હતા.

મી. ડી. ઇ. શોસટને પોતાના બાણ્યમાં કહ્યું કે, "હોદીઓ આદર સહકાર કરનારા લોકો છે અને તેઓએ આનંદલાઇ રીતે અમારો આદર સહકાર કર્યો છે." તેમની પોતાની તેમજ મીસીસ શોસટન વતી તેમણે તે બદલ આભાર માન્યો.

તેમણે કહ્યું, હું માથું છું કે હોદીઓને પોતાના તેમજ પોતાનાં સંતાનોનાં બનિષ્ઠની ચિંતા થઇ રહી છે. તેમણે કહ્યું, છેલ્લાં સાડા ત્રણ વર્ષમાં હોદીઓની ડેવવાથીની સમવડો માં ધણો સુધારો થયો છે. બનેટ ઉપરથી નોએએ કે શું થયું છે.

(ચાલુ વર્ષમાં હોદીઓના શિક્ષણપર એક લાખ પાઉન્ડ ખર્ચ કરવામાં આવનાર છે). શિક્ષકોના પગારમાં વધારો થયો છે.

એડમીનીસ્ટ્રેટરે કહ્યું કે પગારોના દરમાં યશોલા વધારા માટે નાટલાની હોદી પ્રોમ તરફથી તેમને ધણા આભાર ના સંદેશઓ મળ્યા હતા, છેલ્લાં બે વર્ષમાં હોદીઓ માટે ગવર્નમેન્ટ-એડેડ સ્કુલો ગાંધવાને માન્યોમાં પણ વધારો થયો છે. માધ્યમિક શિક્ષણમાં પણ વર્ષે વર્ષે સુધારો થતો જાય છે. બીજી દિશાઓએ પણ થોડા વર્ષ પુર્વે હતી તેના કરતાં રિચાનિ ધણી સુધારી મઇ છે હોદી પ્રોમ કુલુજ કરવું પડશે કે તેના પ્રત્યે લાગણીથી અને બળવાદ રીતે વર્તવામાં આવે છે.

હોરપીટલ કમીશન આખા પ્રાંતમાં હોરપીટલોની સ્થિતિની તપાસ કરી રહ્યું છે તેના સંખંધમાં તેમણે કહ્યું કે એડમીનીસ્ટ્રેશન કમીશનના રીપોર્ટની રાઇ નોએએ રહ્યું છે. ખૂતાજીમાં તે મર્યાદિત સાધનો વડે ખનતું કરી રહ્યું હતું.

મીસીસ કોચરને કહ્યું કે હોદીઓ માટે ડેવવાથીની વધુ સમવડો માટે તેમણે અપીલ કરી હતી અને સમવડો વિસ્તારવાને જર્મીન લેવાઇ મઇ છે. હોદી પ્રોમ ડેવવાથીની વધુ સમવડો મેળવવાનો પોતાનો હેતુ સિદ્ધ કરી શકે, એવી તેમણે આશા દર્શાવી હતી.

.....

દીવાળી અને નવાં વર્ષની અભિનંદન પત્રીકાઓ
નવી કોસ્ટમસ કાર્ડના લખની તરફધાર થઈ ગઇ છે ભાવ કહનતની શી. ઉન્.
નામ છપાવવાં હોય તો શી ૪ વધારે તાકીદે ઓર્ડર મોકલી વેળાએ મંગાવી લેવા વિનંતિ છે.
મળવાનું કેકાણુ :
'Indian Opinion,' P.Bag, Phoenix, Natal.

આને અસંખ્ય ધરોમાં એની રિયલિટી દેખાય છે કે, પ્રજાનું પાલન, પોષણ, સંવર્ધન કે શિક્ષણ યોગ્ય રીતે થતું નથી છતાં પ્રજામાં માત્ર સતત વધારો થવાનું કરે છે. એક બાળક માં મોલકા ચાલવા લાગે ન લાગે એટલે માં બીજાં બાળકને જન્મ થાય છે. એની રિયલિટીમાં માળખા ટેટલાં બાળકોનું યોગ્ય રીતે પાલન પોષણ કરી શકે. દરેક બાળકને પૂરતું ફૂધ અને પોષક યોગ્યક તેઓ ક્યાંથી પુરાં પાડી શકે? બાળકો સંગોપન અને શિક્ષણ કેવી રીતે કરી શકે? પ્રજાની વૃદ્ધિના પ્રમાણમાં આબાપની પરિપાલન શક્તિ, પુરુષાર્થ અને કામણી વધતાં નથી તેને તે બધાં બાળકો જન્મ તેમ કરીને ઉછરે છે. બાળકોમાંથી સંસ્કારી માનવ બને છે, પણ તે કેવળ કુદરતી રીતે બનતા નથી. તેઓ યોગ્ય પરિ-રિયલિટીને અને સાધનોની સ્વરૂપ હોય છે. પરંતુ સાવ કામિષ્ટ રીતિમાં જ નહિ પણ સાધારણ રિયલિટીના કુટુંબમાં આ બધાની અછત છે. માળખામાં પોતાનાં સંતાન વિશે મહત્વ કે વાતસલ્ય હોતું નથી એમ નથી. તેઓ તેમને માટે મહેનત કરતા નથી અથવા તેમના સુખની અવગણના કરીને કેવળ પોતા નું જ સુખ વધુએ છે એમ પણ નથી. પણ તેમના યોગ્ય સંગોપન અને શિક્ષણ માટે એછતા પુરુષાર્થ તેમનામાં નથી. તે પ્રમાણમાં તેમનું વાતસલ્ય સોંપતું પડે છે. પોષક પાનપાન, સંભાળ, સ્વચ્છતા, યોગ્ય સંસ્કાર, બાળકોના, રોજના ધવલદાર અને રમતમતમાં પુરતી જગ્યા અને યોગ્ય સાધનો, વ્યવસ્થિતપણું અને શિસ્ત ઠેળવવા એવું શિક્ષણ, સંસ્કારો તે વિકાસ, માત્ર પિતૃ ભાવની તેમજ બંધુ ભગિની ભાવની વૃદ્ધિ થતી રહે એવું પ્રેમમય વાતાવરણ વિગેરે નાનપણ માં જરૂરી એવી સમાવડાં જેને ઘણે બાજે, ક્યાંય દેખાતી નથી. જ્યાં સંપત્તિ છે ત્યાં લાડ અને સ્વચ્છદને લીધે બાળકો ઝમટે છે. બાળકો તે અસંખ્ય ધરોમાં બાળકોની બાળપતમાં ઉપેક્ષા જ થઈ રહી છે. ગમે તેવા યોગ્યકથી તેમનાં પેટ ભરવાના અને ગમે તેવા કપડાં તરીકે તેમના શરીરને ડાકવાનો પ્રયત્ન કરવામાં માં બાળકને જાસી ગમેલાં જરૂર પડે છે. આવી રિયલિટીમાં બાળકોની સ્વચ્છતા તરફ, આરાગ્ય તરફ તેમજ યોગ્ય ઠેળવણી તરફ કોણુ ધ્યાન આપે? તેમની શારિરિક, બૌદ્ધિક અને માનસિક વિકાસ શી રીતે થાય? દરેક માળખાને બાળકો ના પ્રશ્નો ચિંતામાં નાખે છે. તેમાં તેમની મહેનતો આવે, કચું દુધવા માંડે, એટલે ધરની ચુરકીઓનો અને મંડેરોનો પાર રહેતો નથી. આવી રિયલિટી સંકેટ નવાણુ ધરોમાં છે અને એની જિંદગીમાં સંતાનવૃદ્ધિ થાય છે. આના કરતાં અજાણ રિયલિટીને

અમર્યાદ પ્રજાવૃદ્ધિનાં પરિણામ

જેતોજ મોટાપણુ મન કુ:ખ અને કલ્યાણી બરાબ આવે છે—એ છે કે ગરીબાઈ, રોગ, અને પંચનાથી પીડાતા લોકોમાં પ્રજાની બેસુમાર વૃદ્ધિ થઈ રહી છે અને તેમની મુશળી વિપતિમાં ઉમેરી થઈ રહ્યો છે. આવી રીતે દેશનું અને સમાજનું દુભોગ્ય દિવસે દિવસે વધતું જાય છે.

આ બંધી રિયલિટી ધ્યાનમાં લેતાં એમ લાગે છે કે, આ બાળપતમાં ઉપેક્ષા કર્યે ચાલશે નહિ. સયમશક્તિ અને પુરુષાર્થની વૃદ્ધિ થવા વગર આપણી બી પેઢીના કલ્યાણની આશા કરી શકાય નહિ. પ્રજા વૃદ્ધિના ચાલુ ક્રમ થી આપણે કે પ્રજાનું ઠોઠનું ધ કલ્યાણ થવનું નથી. આપણું પોતાનાં સંતા તેમનું અને દેશની અસંખ્ય નિરાધાર અને કુ:ખ બોગવતી પ્રજાનું પરિપાલન કરી શકવા જેટલી વિશાળ વતસલતા અને શક્તિ આપણોમાં હોય તેજ આમની રિયલિટીમાં આપણું માટે તરણોપાય છે...એ શક્તિનો વિકાસ કરવો હોય તે તો પ્રજાવૃદ્ધિની વૃદ્ધિને મર્યાદિત કરીને તેનું વાતસલ્યમાં રૂપાંતર કરવું જોઈએ. આપણું પોતાનાં બાળકોના કલ્યાણુ પુરતું વાતસલ્ય આપણે ધારણુ કરીએ તોય તેથી આપણી પ્રજાનિર્મિતિની વૃદ્ધિ થોડે ધણે અંશે મંદ પડશે. આને રિયલિટી એની છે કે, માનવજ માનવનો વેરી બનેલા છે. ભાઈજ ભાઈનો દુરમન થાય છે. આપણે આ બાળપતમાં સાવધ ન થઈએ, વિવેકી અને સંકમી ન થઈએ તો, “આ બધું જગત ધ્રુવર વડે વ્યાપેલું છે,” અથવા “આપણે બધાં ધ્રુવરનાં બાળકો છીએ,” એ ભવતાં ઉપદેશ આપે જન્મદારી સંભળતા રહીએ તોય તેને આપણી કે પછીની પેઢીના કલ્યાણની દ્રષ્ટિથી કશો ઉપયોગ નહિ થાય. બાળકોના પરાવલંબનના પ્રમાણુ માં આપણી સંયમ શક્તિનો અને વાતસલ્યનો વિકાસ ન થાય તો માનવ ભવતીપર આવી પડતી આશરો ટળશે નહિ. વિચ્છેદના પ્રસંગે પણ વારે વારે આળખા વગર રહેશે જીવે.

જેમનું આપણે સારી રીતે પોષણ કરી શકતા નથી, અથવા જેમને રાખવા માટે આપણા ધરમાં જગ્યા નથી એવાં ગાય, બળદ, ઘોડા, વિગેરે પ્રાણીઓ પણ આપણે ખરીદતા નથી પણ જેમનું આપણે સારી રીતે પોષણ કરી શકતા નથી, જેમને રાખવા માટે ધરમાં પુરતી જગ્યા નથી, એવાં સતાનોને કોઈ બંધુ મળી શકે તો એક પછી એક જન્મ આપીએ છીએ! જેમનાપર આપણે નિશ્ચય પ્રેમ નથી હોતો એવાં વિચારીઓની બાળપતમાં આપણે જેટલો પ્રયત્ન કરીએ છીએ તેટલો આપણે પેટ અતરવાનાં બાળકો

માટે પણ આપણે કરતા નથી. આ રિયલિટી આને લગભગ બધેજ પ્રવેતે છે. તેમ છતાં બધા લોકો પોતાના સંતાન વિશે લામણી વિનાના છે એમ કહેવામાં અન્યાય થશે. આપણામાં સંતા છે, વાતસલ્ય છે, તાર્થલાગ પણ છે, પરંતુ આપણે જીવન વિષે આ દ્રષ્ટિથી વિચારજ છોડી નથી એમ કહેવું પડે છે માનવભવતીની વિકાસ અને કલ્યાણની દ્રષ્ટિથી આપણે આ બાળપતનો વિચાર કરવો જોઈએ, એ હવે અત્યંત જરૂરી થયું છે. કેવળ પ્રજાવૃદ્ધિનું માનવતની દ્રષ્ટિથી મહત્વ નથી પરંતુ પ્રજાવૃદ્ધિની વૃદ્ધિનું વાતસલ્યમાં રૂપાંતર કરવું, એ વાતસલ્યમાં વિશાળતા અને શુદ્ધતા લાવવી, એમાં આપણો વિકાસ છે. અસંયમ કરતાં સંયમ શ્રેષ્ઠ છે. સંયમ કરતાં વાતસલ્ય શ્રેષ્ઠ છે. વાતસલ્યમાં પરિપાલન શક્તિ તું મહત્વ છે. આ શક્તિની વિશાળતા માંજ તેની શુષ્ધિ છે. આ શુદ્ધિમાં અલગ્યર્થની સિદ્ધિ છે, અને અલગ્યર્થ પર માનવની સંપૂર્ણ સિદ્ધિનો આધાર છે. માનવ ભવતીએ આ રીતે આ વિષયનો વિચાર કર્યો હોય એમ દેખાતું નથી. વિચાર, આચાર, પાનપાન, યોગ્ય, ચીંતા, સોચતા, સંકલ્પશક્તિ, ઓપર્ષી વગેરેની મદદથી માણસે આ બાળપતમાં પ્રયત્ન કરવો જરૂરી છે. તેવા પ્રયત્ન થતો રહે તો તેમાંથી પોતાના હૃદયને અનુકૂળ ગુણ માણસ પ્રાપ્ત કરી શકશે એમાં શંકા નથી. જે વૃદ્ધિઓને ક્ષીણુ કરતાં જઈને છેવટે તેમ! પર વિવળ યોગ્યવાનું માણસનું કર્તવ્ય છે, તે શુદ્ધ જિંદગીને ઉત્તેજીત કરવા માટે શુદ્ધ શુદ્ધ ઓપર્ષ અને બોધવશ સિદ્ધ કરવાના પ્રયત્ન તરફ મોટા મોટા રસાયણશાસ્ત્રો અને ગોલો પોતાની ભુદ્ધિ આજ સુધી વાપરતા અન્યાય છે, કારણ બોધ લોહુપ અને બોધવશ મહામહારાજનો અને ધનિક લોકો તેમના પ્રવલનોને અનેક રીતે મદદ કરતા આળખા છે. પરંતુ અલગ્યર્થ, સંયમ, વગેરેની ઉપાસના કરનારા ગૌરાજ્યશીલ પણ ગરીબ લોકો પાસેથી તે લોકોને કશા પણ મળતરની આશા ન હોવાથી મનુષ્યની તે જિંદગીમાં સૌમ્ય અને મંદ કરીને તેમને કાણુમાં રાખવા માટે કંઈ ઓપર્ષીનો ઉપયોગ કરવો તેની શોધ તેમણે કરી કરી નથી. સ્પષ્ટિમાં પરસ્પર વિરોધી પુણ્ય અનેક છે, તેમજ અત્યંત કઠણ પદાર્થો પણ છે. તે પ્રમણુ ઉત્તેજીત અને સામક શુદ્ધધર્મે વળી વનરપતિ. એ અને પદાર્થો પણ છે. જે શોધકો વનરપતિઓમાંથી કે બીજા કુદરતી પદાર્થોમાંથી ઉત્તેજીત શુદ્ધધર્મ પ્રાપ્ત કરી શક્યા તેઓ તેમની દમ્પણ હોત તો શામક શુદ્ધ ધર્મ વાળી વનરપતિઓની

કે અન્ય પદાર્થોની શોધ ન કરી થકન એમ નથી. પરંતુ એવી સિદ્ધિ શોધકો તે માનવ જીવનની દ્રષ્ટિથી મહત્તની લાગી નહિ અને હૃદયેય લાગતી નથી. સારાંશ, આ વિષયમાં મદવલક થાય એવાં સાધનો આપણી પાસે ન હોય અથવા માનવ જીવનની સિદ્ધિ સાધવા જેટલી મહત્વાકાંક્ષાઓ દરેકમાં ન હોય તોય આને અવિચારીપણે યતી પ્રજા વૃદ્ધિ અને તેને કારણે થતું આપણું અને આપણી ભાવી પેઢીનું અકલ્યાણ ટાળવા માટે દરેકે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. જે પ્રયત્ન માનસિક ઉત્તેજીત સાલ્ક હૈષ એમાંજ માનવતાનો યોગ્ય વિકાસ છે. બનતા સુધી માણસે એ દિશામાંજ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ એણમાં એણું માનસિક અવનતી ન થાય એટલી સાવધાનતા તો માણસે આ બાળપતમાં રાખવી જોઈએ. આ પ્રકારના પ્રયત્ન થી માનવભવતી જગતમાંથી નાશ પામશે એવો ભય કોઈએ રાખવાનું કહ્યું કારણુ નથી. તેમ છતાં જેમને તેવો ભય લાગતો હોય તેમણે કંઈ નહિ તો એ કરતાં વધારે બાળકોને જન્મ ન આપવા જેટલી સાવધોતી રાખવી જોઈએ. તેમજ અમપોદે સંખ્યાને લીધે પોતાની સંયમ પ્રજાની થતી અધોગતી કંઈક અંશે તો ટળશે, અને માનવભવતી જગતમાંથી હુત થવાનો પણ ભય રાખવાનું કારણુ રહેશે નહિ. *

(શ્રી કેડાનાથજીએ લખેલાં ‘વિવેક અને સાધના’ નામક ‘નવલકલ્પ પ્રકાશન મંદીરે’ પ્રસિદ્ધ કરેલાં નવાં પુસ્તકોનો અભિનંદન.)

રમુછ દુગ્ધકા

પૂજ્ય ગોપીંછની યુવાકાત પછી જતાં જતાં એક વીમાની ઝીરે કહ્યું “આપણુ રે દે દુર પુરુષ જતાં તમારો જેટલો બધો સમય બરબાદ થઈ જશે! મેસી જાઓને વીમાનામાં જરૂરી પડે-આરી દઉ.” પૂજ્ય ગોપીંછ એ જવાબ માં કહ્યું: “મારે જે એવી જરૂર હોત તો ધ્રુવર મને જરૂર પડીની જન્મ પાંખો આપી હોત અને ઉડીને હું એક જગ્યાએથી બીજે જગ્યા શકત. વીમાન તો ઉપયોગ મને ના ખપે.”

એકવાર સહજનંદ-સ્વામીએ દીના નામને પુણ્યું “તમને જેટલાક સ્ત્રીક આવડે છે?” બટરે કહ્યું કે “સ્ત્રીક ૧૮,૦૦૦ સ્ત્રીક કહે છે.” સહજનંદે સ્વામીએ પુણ્યું “એમાંથી તમે મોહાના જેટલા માળખા છે?” બટરે કહ્યું એનો સહજનંદે સ્વામીએ કહ્યું “લારે તમે સ્ત્રીક કહે કરીને સું દીવસ ઉત્તેજીતો ?”

“રેડિયા, આરશ-ગાંધી જ્યંતિ”

શ્રી યાવત ઉપર શ્રીકૃષ્ણની જ્યંતિ નવમાઠમી-ગોકુલાદમી આવી ગઇ. એ દિવસે શ્રીકૃષ્ણના સારાંએ જીવનનું આપણે મનન કર્યું. શ્રીકૃષ્ણ એક સાચા કમગોષ્ઠી સેવક હતા. તેમના ક્રમક્રમમાં ચાલતા અનાય, યુવક, અધર્મ, અદ્ધકાર વગેરે અનિષ્ટ તરવે શ્રીકૃષ્ણે દુર કરી જગતને શાંતિ અને સુખનો રાહ પોતાના અને પોતે એક સેવક બની પોતાનાથી બનવું બધું જ કર્યું. પોતે પ્રબાવશાળી અને શક્તિ શાળી હોવા છતાં તેમણે તો હમેશાં સેવક બની દુનીયાની-ભારતની-સેવા કરવામાં જ તેમનું આપણે જીવન વ્યતીત કર્યું. અધર્મનો નાશ કરવા અને ધર્મનું રક્ષણ કરવા તેમણે કમર કરી. અને ધર્મનો જ સદા જ્ય યાય છે અને અધર્મનો અધ નાશ થયા વિના રહેતો જ નથી. એ જગતને બતાવી આપ્યું છે. કુરુક્ષેત્રના ધર્મ-અધર્મના યુદ્ધમાં પશુ પોતે નિઃસ્વસ્ત રહી અહાંસા નું સ્વસ્ત જ ઉત્તમ છે એમ જગતને બતાવ્યું છે. વળી મનુષ્યનું કર્તવ્ય અને જીવનનું સાર્યક શું છે, શાન-અગ્નિ, ધર્મ-અધર્મ શું છે તે શ્રીકૃષ્ણે અજ્ઞાનને પોતાની વાણીથી વિસ્તાર પુરૂંક સમજાવી ગીતાંરૂપી મહાન વારસો તેમણે જગત માટે મુકેલો છે.

આવા આદર્શ અને પુનર્નીય શ્રીકૃષ્ણ ના જીવનને અને તેમની ગીતાને પુન્ય શ્રી બાપુજીએ બરાબર પોતાના જીવન માં ઉતાર્યાં. સાચા કર્મગોષ્ઠી બની પોતાનું આદર્શ જીવન પ્રદર્શી જગત આગળ મુક્યું. શ્રીકૃષ્ણની માદક તેમણે ફક્ત કહી બતાવ્યું નથી પણ કહી બતાવ્યું છે અને જગતનું ધ્યાન તેમના જીવન તરફ ખેંચ્યું છે. જગત તેમના કર્મગોષ્ઠી આશ્રય અસ્તિત્ત યદ્ય ગયું અને જગતે તેમને “બાપુજી” કહી સંબોધ્યા. બાપુજીએ પણ તેમનું “બાપુ” નામ સાર્યક કરી બતાવ્યું. અને તેથી જ બાપુજી પૂર્વ બાપુજીના જન્મદિવસે -માદરવા વહી ૧૨ અગર તા. ૨૭ અક્ટોબર-તેમની જ્યંતિ ઉજવી આપણે ગર્ધાં તેમના આદર્શ જીવનની કદર કરીએ છીએ. એ કે બાપુજી તો પોતાની જ્યંતિ કોષ ઉજવે એ ઇચ્છતા ન હતા. પરંતુ કોષ પણ બહાને ગરીબોની સેવામાં યોગો બાગ એવા હોય તો તેઓ આ તરને જવા દેવા ઇચ્છતા ન હતા. ભારતે તેમના આ જન્મ દિવસને મોહન દાદશી-સરખાદાદશી-રેડિયા બારસ-એ નામ આપ્યું, અને એ દિવસે ભારતની જગત કંઈને કંઈ સેવાના કાર્યમાં યુથાય છે, અને બાપુજીના પગલે ચાલવા પ્રવલ્ન કરે છે. બાપુજી તો મગા પણ બાપુજી તેમને અમુલ્ય આદર્શ આપણે માટે મુકી ગયા છે. એ આદર્શને આપણે જ્યાં સુધી સાચવી રાખીશું અગર આપણા જીવનમાં ઉતારીશું ત્યાં સુધી બાપુજી અમરજ છે.

વેપક : ઉમિષ્વરસંકર જોષાકર, શિક્ષક : ગાં. ભા. વિદ્યાલય, જોડાનાસગળાં

બાપુજીની આ જ્યંતિના દિવસે-રેડિયા બારસે-બાપુજીના આદર્શ જીવનનું મનન કરીએ અને તેમનો આદર્શ આપણા જીવનમાં ઉતારવા પ્રતિજ્ઞા કરીએ એ જ તેમની જ્યંતિ ઉજવવાનો સુખ્ય રેતુ હોવા જોઈએ. ફક્ત જ્યંતિએ ઉજવવાની ખાતર ઉજવ્યા કરીએ તેમાં આપણું કર્તવ્ય પૂરું થયું નથી. આવી જ્યંતિઓ તો વર્ષો વર્ષ આબાજ કરવાની છતાં એવી જ્યંતિ એ ઉજવ્યા પછી પણ આપણી જીવન ચર્ચા એવી એ જ રહેતી હોય તો એવી જ્યંતિની પાછળનો સુખ્ય રેતુ બર આવી શકે નહિ.

હવે બાપુના જીવન તરફ જરા દષ્ટિ પાત કરીએ. બાપુજી એ એક સામાન્ય મનુષ્ય હતા. તેમનો જન્મ થયો ત્યારે કાને ખબર હતી કે આ મોહનની એક દિવસ મોહનદાદશી જગત-ભારત ઉજવવાનું છે. પરંતુ નાનપણથી જ તેમનામાં સત્ય અને શ્રદ્ધાએ ઘર કમી હતી. પ્રભુ તરફ તેમને યુગ પ્રેમ અને બાવ હતો. અને તેને લીધે જ બાપુ પોતાનું જીવન આદર્શ બનાવી શક્યા. પ્રભુ અને ધર્મ તરફ તેઓ પ્રુણજ શ્રદ્ધાળુ હતા. ગીતાનો નિષ્કામ કર્મગોષ્ઠ તેઓ બરાબર સમજ્યા. કર્તવ્ય કરવામાં સુખ કુ:ખ-માન અપમાન-જન્મ પરાજીતનો તેમણે કદી વીચાર કર્યો નથી. કર્મ કરીને તેમણે ફળની આશા પણ કદી રાખી નથી. ફળ આપનારો તો પ્રભુ છે એ પ્રમાણે તેમણે સરાએ જીવનમાં નિષ્કામ કર્તવ્ય કર્યું. અને ફળ પ્રભુને-રામને-સોંપ્યું. બાપુજીએ તેમના જીવન દરમીયાન ને જે કાર્યો કર્યાં છે તે તેમનું ફક્ત કર્તવ્ય સમજી શકાય છે. ફળની આશાએ તેમણે કદી કર્તવ્ય કર્યું નથી. અને એ કર્તવ્ય અદ્ધ કરી પ્રભુ પ્રત્યે તેમનું ત્રણ તેમણે અદ્ધ કર્યું છે.

શ્રીકૃષ્ણની માદક બાપુજીએ ઉચ્ચ-નીચ અને નાના-વેળાના બેદ કદી પોતાના હૃદયમાં રાખ્યા નથી. સ્ત્રીઓ પણ પુરોપાના કાર્યક્ષેત્રમાં આવી શકે છે. સમાજમાં સ્ત્રીઓનું રચાન ઘણું ઉચું હોવું જોઈએ. સ્ત્રીઓને પ્રુણામાં તાંબી સુકવાથી દેશનું કલ્યાણ થવાનું નથી એ યા અભિવ્યક્ત પ્રક્રોનું તેમણે પ્રુણ મનન-વિગત કર્યું. અને તેમણે સ્ત્રી યોગમાં ઘર કરી મેલેલી કુટુંબી, સુરિ વાળે, નિરક્ષરતા-અજ્ઞાનતા દુર કરવા અને સ્ત્રીઓને મોખાં આલુવા તેમણે આપ્યું જીવન વ્યતીત કર્યું. પરિણામે સ્ત્રીસમાજમાં મેહદ જન્યુતિ આવી અને સ્ત્રી સમાજ ધાર્મિક-સામાજિક અને રાજકીય ક્ષેત્રમાં કામ કરતો થયો. બાપુજીના આ કાર્ય માટે આપણે તેમના પ્રુણજ ત્રષ્ટી છીએ. અને હજી

પણ આપણે તેમના પગલે ચાલી જાઈ સમાજની ઉન્નતિ કરીએ તે જ સાચી “ગાંધી જ્યંતિ” ઉજવી એમ કહી શકાય.

અસ્પૃશ્યતા નિવારણ માટે તેમણે જે કાર્ય કર્યું છે તે ભારતનાં ઇતિહાસમાં અજવ્યંતીય છે. બાપુજી ન હોત તો આને આપણે હજી કેટલાં ઉડા ખાસ માં દટાઇ ગયા હોત તેના કલ્પના કરવી મુશ્કેલ છે.

બાપુજીએ ધાર્મિક-સામાજિક-રાજકીય-નૈતિક એમ દરેક ક્ષેત્રમાં પોતાનું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી અનિષ્ટ તરવે દુર કરી સાચો રાહ બતાવવા તેમણે વખતો-વખત પોતાની બતાવે હોવામાં મુશ્કેલી સત્ય, અહાંસા તથા, ન્યાય, ધર્મ અને કર્તવ્ય વગેરે માટે તેમણે આકાર મનો કર્યાં છે. કુદરતના ગોળે મેસવાથી જ આપણને ઉદ્ધાર છે. એ તેમણે તેમના જીવન ઉપરથી જગતને સિદ્ધ કરી બતાવ્યું છે. બાપુજી જે કંઈ કાર્ય કરતા તેમાં તેઓ કહેતા કે “મારો રામ અને જે પ્રેરણા આપે છે તે પ્રમાણે હું ગોણું છું અને કરું છું. હું તો કંઈ જ બોલતો કે કરતો નથી. “આ મેં કર્યું” એવું બાપુજીએ કદી ઉચ્ચાવ્યું નથી. પ્રભુ ઉપરનો તેમનો પ્રેમ અને શ્રદ્ધા એટલાં બધાં અડગ હતા કે એક વખત તો તેઓ મરુને પણ પાણું લેવી ડરતા ન હતાં. તેઓ મરુથી કદી અપમાન-જન્મ પરાજીતનું મોખાં પ્રુણજ મન્યુત્ત હવું. તેમને જે વસ્તુ સાચી લાગતી તે કહેવામાં કે કરવામાં તેઓ કદી દુનીયાની પરવા કરતા ન હતા. તત-નિયમનું અક્ષરણ : પાલન થવું જ જોઈએ. એ તેનો જરૂરપણ બગ થાય તો તે તત કહેવાય જ નહિ. એવું તેઓ આમરહુવર્ગક માનતા અને માનવતા પ્રથન કરતા. સંધત તો બાપુજીને જ, બાપુજી જ્યંતિદિન હતા. શરીરની તમામ કન્ડિશને તેમણે જીતી લીધી હતી. એક બનામાંથી વિપયા સક્ત બાપુજીએ અહમર્યાનું વચાઈ પાલન કરી બતાવ્યું. અને માનસિક રીતે પણ મનને વીકારી બનાવવાથી અહમર્યાનું મન વીકારી એ તેમણે સિદ્ધ કરી બતાવ્યું. પુન્ય કરતુરખા તેમના પત્ની હોવા છતાં બાપુજીએ અહમર્યાનું તત લીધા પછી બાપુજીએ તે પોતાની પત્ની સમજતા ન હતા. પછી જન્મદયા-માતા તરીકે જ તેમને જોતાં હતાં. અને બાપુજી પોતે પણ કરતુરખાને જા કહેતા હતા. પત્ની એ તેવી અજ્ઞાન અબણ હોય છતાં પતિની શુભ પ્રેરણા અને પતિના શુભ આચરણની અસરથી પત્ની વિકાન

અને જન્મદયા બની શકે છે એ બાપુજી એ કરતુરખા સાથેના તેમના સંબંધથી ભારતને-જગતને-બતાવી આપ્યું છે.

હાંદ નેતા ગરીબ અને પરાધીન દેશને ઉદ્ધાર કરવે હોય તો ભારતની જનતામાં કુત-નેળાળથી અવસ્થ હોવાં જોઈએ. સ્વદેશીય જ ભારત યુવાઓ ની યુગમાંથી છુટી શકશે એ તેમણે શોધી કાઢ્યું. અને તે માટે તેમણે નિરક્ષરતા દુર કરવા, સ્વદેશી વસ્તુઓ ઉત્પાદન કરી અને અપનાવવા પ્રુણ પ્રયત્નો કરી ભારતની જનતામાં જ્ઞાન રચ્યું. હાંદને સ્વતંત્ર કરવા તેમણે ખીટીશ સત્વનત સામે ૩૦ વર્ષ સુધી જુદા જુદા પ્રયોગો આપ્યાં, યુવાઓથી છુટવાના અનેક માર્ગો તેમણે જનતા આગળ મુક્યા અને ભારતના ખુણે ખુણે તેમણે પોતાનો અવાજ પહેંચાડ્યો. ગરીબોની યુવડીઓમાં વાસ કરી ગરીબોને ઉદ્ધાર કરવામાં તેમની જનતા તેમણે ધન્ય હોઈ. ઉધમાં પડેલું ભારત વર્ષો પછી પણ જન્યું અને બાપુજીના અવાજ ગીલ્યાં. બાપુજીના પગલે ચાલવા શપથ લીધાં. જીવતાં મયાં જની રિચિતિમાં જીવવું તે કરતાં તો મરીને જીવી જાણવું એવું ભારતની જનતાને બતાવ્યાં. પરિણામે ભારતના મુતદેહમાં નવજેતન રડાયું અને ભારત સ્વતંત્ર થયું. લોખંડી-જુલમી ખીટીશ સત્વનત પણ બાપુજી ના સત્યાગ્રહ અને અહાંસાના સત્ત્વ આગળ હારી ગઇ. બાપુજીનું અધર્મનું હવું, અને તેથી અધર્મનો નાશ થયો. બાપુજી તો ભારત સ્વતંત્ર થયા પછી પણ રામરાજ્ય નેવા ઇચ્છતા હતા. રામરાજ્ય એટલે વેર ઝેર, કલ્યા કંકાસ વીનાયું, કાંઈ અને જગડ વિનાયું, અધર્મ અને અનિતિ વગરનું એટલાવ વગરનું આજીવન છે તો કહેતા કે ગરીબો કુ:ખી જીવન જીવ્યા કરે અને તત્વગેરે અધર્મ-અનીતિના ધન વડે મોજ શોષ કરી ગરીબો તરફ ફક્ત કીર્તાનું દાન આપી જીવ્યા કરે તેને રામરાજ્ય શી રીતે કહેવાય ? રામરાજ્ય તો ત્યારે જ થાય કે જ્યારે ભારતની પ્રત્યેક માનવી કામ-કોષ-મોહ મદ-સોભ-અદ્ધ-આહ-અનીતિ નેવા સેવતા ને પોતાનામથી હાંડી કાઢે અને સત્ય, અહાંસા, દયા, ધર્મ, નીતિ, સેવા, શ્રીકૃષ્ણ, સમાત વગેરે સદ્ગુણો રૂપી દેવા-પ્રભુને પોતાના હૃદયમાં વસાવે, “સત્ય એ જ પ્રભુ” અને પ્રત્યુ એટલે સત્ય. જ્યાં સત્ય છે ત્યાં પ્રભુ છે અને જ્યાં પ્રભુ છે ત્યાં સત્ય હોય જ. બાપુજીની આ મહાન શોધને આપણે વીચાર કરી આપણું કર્તવ્ય કરીએ તો આપણું જગત રામરાજ્ય જોગવે. બાપુજીની આ મહાન શોધ આપણે વગે હજી ઉતરી નથી. પ્રભુને સત્યને ઝોળખવા આપણે જીવવા વહેલા શુદ્ધ તેલવા વહેલા આપણું જીવનને ઉન્નત બનાવી શકીએ. બાપુજી

નેવા કત્વનીપદ, સંવર્ણી, સેવાભાવી અને પરાપ્રકારી યાનવા આપણે પ્રવર્તન કરીએ તો આપણે પણ આપણું અને નમતનું કલ્યાણ કરી શકીએ. મહાત્મા નમતથી કદી યાનવા નથી. મહાત્મા નમતે પોતાનું જીવન જીવવા તૈયારથી મહાત્મા ન હતા. પણ તેમના આદર્શ જીવને તેમને મહાત્મા બનાવ્યા. તેમના નિરકામ કત્વથી આદર્શ તેમને મહાત્મા બનાવ્યું હતું. મહાત્મા અને યાનવા યાનવા છતાં પણ તેમણે જીવનપર્વત રોચક રહેવાનું પસંદ કર્યું. તેમણે ઇચ્છ્યું હોત તો તેઓ સ્વતંત્ર ભારત ના વડા પ્રધાન-પાઠસભ્ય કે સર્વનર યની શક્તિ હોત. પણ તેમણે તો સત્તા-શૈલ્ય કરતાં આમ જીવતાની સેવા કરવામાં જ પોતાના દેહનું

યજ્ઞદાન આપ્યું યાનુજી તો સેવા કરના જન્મ્યા, સેવા માટે જ જીવ્યા અને સેવા કરતાં કરતાં જ પ્રભુપદને પામી ગયા. યાનુજીએ તો કૃષ્ણચંદ્ર ના જીવનને અને તેમણે ઉપદેશી ગીતા ને પોતાનાં જીવનમાં ઉતારી અને સાચી કૃષ્ણ જ્યોતિ ઉજવી યાનવી. આપણે પણ યાદાં યાનુવા જેવી કૃષ્ણ જ્યોતિ અગર ગાંધી જ્યોતિ ઉજવી આપણા જીવનને ધનના આપણીએ. - 'શૈલ્યજીવન તો તેને કહીએ' એ નરસીંહ મહેતાના બંધનને તત્કાલે યાનુએ જીવનમાં ઉતાર્યો આપણે પણ એ જાનના માંથી શૈલ્યજી પણ આપણા જીવન માં ઉતારીએ અને યાનુજીના આત્માને શાંતિ આપી આપણા 'યાનુ' તરફનું કમળ અંદા કરીએ.

સેમિટિક માન-પ્રત્યયોની જૂમિકાઓની યુજાનુત બિન્નતા છે. ઠ. યુસા ઇસરાઇલિને પ્રથમ સીનાઇ દ્વીપકલ્પના રજુપ્રદેશમાં લઇ ગયા હતા. ફિરઓન અને તેના શેમા રોચને નાશ બનાવી તે મહાના સામ્રાજ્યની વિનાશક શક્તિને અંત આણ્યો ન હોત. તેથી શેમા સમય ઇસરાઇલિને સલામત રીથેન સ્વરક્ષણ શોધવાની આવશ્યકતા હતી શ્રીકૃષ્ણે પણ કંસના પછી મથુરા માંથી લામિ પડ્યે સ્થળાંતર કરવું જ શોગ્ય વિચાર્યું હતું. કંસના સસરા મગધના મહાપ્રતાપી રાજા નરાસંધના આક્રમણથી બચવા કોષ્ટ દુરના સુરક્ષિત સ્થળની જરૂર મની હતી. યાનુ રથાન સીનાઇને નેમકંત્ય ખુણે રેવતાયણ (મિરનાર) ના ડુમ્બક ડુમ્બમાં મળ્યું હતું. નેમ પ્રસારણે પાણીથી કન આનમાં ગયા હતા તેમ શ્રીકૃષ્ણ અને યાદવો રેવતાયણથી થોડે છેટે સસુર કિનારે નવી દારકા નગરી વસાવી ત્યાં રહ્યા હતા. એ દારકા તે અચારની ઓપા પ્રાંતની દારકા નાઈ, પણ કોટી નારના અધિષ્ઠાણે સમુદાયને અચારે 'યુજ દારકા'ના નામથી ઓળખાતી જીવ્યા છે, તે હતી. શ્રીકૃષ્ણની તે દારકા અચારે જીવ્યાથી યજ્ઞ ઇષ્ટ છે. અચારની દારકા તો યાદવાચણી અને શ્રીકૃષ્ણના દેહોત્સર્ગ પછીથી બની ગયેલા શેય યાદવોએ વસાવેલી નવી નગરી છે.

મદેશવાદક) હોવામાં હતું; તેથી તેઓ આપણુક (અં. ડીકેટર) થઇ શકતા ન હતા. તેમને તેમનું પ્રત્યેક કામ ઇશ્વરી પ્રેરણા અનુસાર જ કરવું પડતું હતું. શ્રીકૃષ્ણ ધર્મોચાર ન હતા, પરંતુ ધર્મ પ્રવર્તક તો જરૂર હતા. તેમણે અર્જુન ને ધોયંધી ગીતા તેનું વિશિષ્ટ દર્શન છે. તેઓ રાજા ન હતા છતાં અન્ય રાજાઓથી શ્રેષ્ઠ હતા. એ યુધિષ્ઠિર ની રાજસભામાં યેશી તેમની પુજા ઉપરથી પ્રતીત યાપ છે.

શ્રી કૃષ્ણ અને હજરત મુસા

શ્રી. કરીમ મહમદ ખાસ્તર, એમ. એ. એલ. એલ. બી.

(ગાંધી યાનુ)

મીસરાયીઓના બંધને છલવા અને એમના ઉપર ક્રમી પ્રભાવ પાડવા ઠ. યુસાને બે પ્રકારના ચમત્કાર કરવાની શક્તિ યુદ્ધ પહેલે બક્ષી હતી: (૧) તેઓ યેઠાંયકરો ચારવા બતા ને લાકડી કોશમાં સાથે ચાલવા હતા તે લાકડી જીવન ઉપર નાખતાં તે એક જગી અનગરમાં પરિવર્તન પામતી હતી. પણ તેને દરીથી પકડી લેતાં તે પૂર્વવત્ સાદી લાકડી યજ્ઞ ગતી હતી. (૨) તેમને જમણે દાઝ ડાળી અગલમાં દાખી બદાર કહતાં તે દાખ ની હથેલી સુવર્ણ પ્રકાશતી હતી. તે જીનારને તે આંધ્રુ દેતી હતી. શ્રીકૃષ્ણના જ્યેષ્ઠ બંધુ બળરામ હતા, તે જ પ્રમાણે ઠ યુસાને પણ વડીલ સહીદર ઠ. હાજન હતું. તેમણે તેમને અલ્લાહ પાકની મંજૂરીથી ગીસર માં તથા શ્રીકૃષ્ણ અને બળરામ પણ ઘણીખરા પ્રસંગે સહકારથી જ કામ કરતા હતા.

નેા ઘડા બરાતાં કાળની નિર્માણકરી આની પહેલેથી. ઠ. યુસાને યુદ્ધ પાક નેા કુકમ મળ્યો કે તેમણે ઇસરાઇલોને લઈ રાતોરાત કુચ કરી દેવી. તેમણે તેનો અચ્ચ મળ્યો. પ્રભાતે ફિરઓન ને સમાચાર મળતાં, તેણે લરકર સાથે ઇસરાઇલોને પીછા પકડયો. ઓહ ટેટામેન્ટ અને કુરઆનમાં વર્ણવ્યા પ્રમાણે, ઇશ્વરી પ્રેરણાથી ઠ. યુસાએ રસ્તામાં આવતા સુએઝના અખાતના જીવનમાં જંબાવેલા એકદ પ્રવાહના પાણીમાં પોતાની ચમત્કારી લાકડી માર્યાં, તે પાણી બંધને વરક પસી ગયું અને વચ્ચે સુકો રસ્તા થઇ ગયો. બની ઇસરાઇલ સર્વો સલામત પાર ઉતરી ગયા તેઓ સામે કિનારે પહોંચ્યા તેવામાં જ ફિરઓન લરકર સાથે આવવા લાગ્યો. તેણે દરવામાં મામ ધરેલા જ્યેષ્ઠ તેમાં ઝંપ લાવ્યું. પરંતુ તે માગું તેને માટે ન હોતું. તેથી છુટા પડેલા પાણીના બામ થોડાપુરે આવી મળી ગયા. પરિણામે તેની અને તેના રીનવી જીવન સામાયિ થઇ ગઈ.

અચારના જન્મવાદમાં ધરીબર આ ચમત્કારમાં શંકા ઉદભવે, તો એટલું તો વિજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ પણ માન્ય રાખવું પડે કે સમુદ્રના પાણીની એટલ વખતે ઇસરાઇલો સલામત પાર ઉતરી ગયા, પરંતુ ફિરઓન અને તેનું રીનવી તે માગમાં દાખલ થયું તે સમયે ભરતી યડતાં તેને ઘુપી ડુપી ગયા હોવા જોઈએ. કંસને વય શ્રીકૃષ્ણે સ્વદરને કંગો હતો, જ્યારે ફિરઓન અને તેના રીનવી ને સર્વનાશ ઉપચક્રતા ઇશ્વરશક્તિ સંભોગમાં થયો હતો. બંને પ્રસંગો માં ધ્યેય અને પરિણામો એક જ હતાં. પરંતુ પ્રકાર જુદા હોવાનું કારણ ઉપર ચર્ચા કરી પ્રમાણે, ઠીકું અને

એક ચમત્કાર નરીકે લેખાતા પ્રથમ માં પણ બનેના જીવન વચ્ચે સોમ્ય છે. ઉર્દુ ક્ષિતિ યજ્ઞ અર્ચા કરી ત્યારે શ્રીકૃષ્ણે ગણો અને ગોપી ઓને ગોવર્ધન પર્વતે પોતાની ટ્વડી આંગળી ઉપર ઉચ્ચા તે નીચે તેમને રક્ષણ આપ્યું હતું બની ઇસરાઇલો એ ધાર્મિક આયતોમાં અતિ ઉદ્ધતાઈ કરવાથી, ઠ. યુસા તેમને સીનાઇ પર્વત ની તળેટીમાં લઇ ગયા હતા. ત્યાં અલ્લાહ તાલાએ સીનાઈ પર્વત તેમને સાથે તોળી, તે નીચે તેમને કચરી નાખવા ધમકાવ્યા હતા. ઇસરાઇલો માની જતાં, પર્વત હતો તેમ યુધી દીધો હતો. દેવી અમલકારોને જડવાદની દૃષ્ટિએ નીરખીએ તો એ શ્રીકૃષ્ણે બારે વરસાદ માંથી ગણો અને ગોવર્ધાને ગોવર્ધન પર્વતની, ગોવર્ધાને અનુભવી પરંતુ પોતાને સુપરિચિત, એકાદ થોડી યા માં રક્ષણ આપણે હોવું જોઈએ. તે જ પ્રમાણે, બની ઇસરાઇલો પણ રજુપ્રદેશ માં વીરથી બચવ દીસતા પર્વતથી ડરી ગયા હોય અને પર્વત પરની વરસાદ માંથી જીરથી વાતા પવનના સુસરાદા ઇસરાઇલોના માનસ ઉપર અચમ દેવી અસર ઉપજાવી હોય.

ફિરઓન ધર્મના વિવાદમાં ઠ. યુસાથી મહાત થયો હતો. એક બંધરે અમરબમાં ઠ. યુસાના ચમત્કારોએ મન ઉપર જ્યેષ્ઠતા પ્રભાવ પાડયો હતો. છતાં અદ્ધતાથી જલકાતો ફિરઓન ઇશ્વરનું અર્ચિતલ અને તેનું પરમ અર્થય સ્વીકારવા ઇન્કાર કરતો રહ્યો. ઇસરાઇલોને ઠ. યુસા સાથે ગોઠવવા પણ તે વાવદા કરવા રહ્યો. ફિરઓન ને અને તેની પ્રબળે ઇશ્વરના અર્ચિતલ અને અધર્મની પ્રતીતિ કરાવવા અનેક કુદરતી આદેશો-અર્ચિતલ, અનાજક્રિ, વિવિધ રોગચાળા ઇલાદિ ઉતારવા લાગ્યાં. રામ અને રથપત તેથી નાસી ઠ. યુસાને પંથે વીચારના ક્ષણિક તત્પર યતા; પરંતુ આદેશ વિરમી જતાં, દરીથી નારિતવતામાં અને અન્યા ચારોમાં પ્રવ્રત થઇ જતાં; અંતે પાપ

કંસને વય શ્રીકૃષ્ણે સ્વદરને કંગો હતો, જ્યારે ફિરઓન અને તેના રીનવી ને સર્વનાશ ઉપચક્રતા ઇશ્વરશક્તિ સંભોગમાં થયો હતો. બંને પ્રસંગો માં ધ્યેય અને પરિણામો એક જ હતાં. પરંતુ પ્રકાર જુદા હોવાનું કારણ ઉપર ચર્ચા કરી પ્રમાણે, ઠીકું અને

હજરત ઇસરાઇલના બાર પુત્રો ઉપર થી બની ઇસરાઇલના બાર મુખ્ય જુદા હતાં. કાળાનુક્રમે તેમાં અનેક વેદા જુદા ઉમેશમાં હતાં. તેમના પરસ્પર કલહો ઉપરાંત એ આખી પ્રગ્ન એટલી રચાયો અને ઉદ્ધત હતી કે હજરત યુસા તેમને નીમનન શીખવવામાં અને ધર્મપંથે દોરવામાં ચારી ગયા હતા. છતાં અવિરત પ્રયાસોને પરિણામો અંતે તેઓ તેમને ધર્મપંથે વળી શક્યા હતા અને તેમનું એક પ્રળ તરીકે સંજન સાધી શક્યા હતા. બંને પોતપોત ના જન્માનાતા સુમ પુરોધા હતા. શ્રીકૃષ્ણ યાદવોના રાજા ન હતા પરંતુ તેમના અધિકારથી તેમ ના સર્વશ્રેષ્ઠ નેતા હતા. ઠ. યુસા પોગમ્બર હતા અને તે જન્માની પ્રથા વિકા અનુસાર તેઓ તેમની કોમના કુલ મુખ્યવાર હતા. પરંતુ તેમની સત્તાનું મુળે તેમના 'પોગમ્બર' (ઇશ્વર

સંપૂર્ણ (આખાં જ આનંદ'માંથી સાધાર.) --- કલકોની મનવિકાર છીનવી લેનાર સેપરેટ રેસીએન્શન ઓફ નોન-યુરોપી-યન્સ એક્ટ, જે પાર્લામેન્ટે પસાર કર્યો છે, તે કાયદેસર ગણાય કે નહિ તેને સુપ્રીમ કોર્ટમાં ટેસ્ટ કેસ અક્ટોબર તા. ૯નીએ કેપટાઇનમાં ચરો. તેને માં સરકારે પોતાની તરફથી નજી એડવોકેટો રોડા છે. તેઓ જી. એ. બી મેવર્સ કે સી; બી. એ ડી. વેનવાઇક, કે. સી, અને મા. પી. ડીવીલીપ્સ છે.

રંમુજી ટુચકા

રંમુજી કરનાર ભાષ્યાભાષ્ય ગોર્વીદેષ્ય પટેલ, લીલીગંદન.

સ્વામી નારાયણના સાધુઓ અન્ય વેરાગીઓમાં દ્રેષ્ટવું કારણ યદ્ પડયા ધન, સ્ત્રી, અને વ્યવસાયનો ત્યાગ કરનારા લોકોમાં પુનવા લાગવાથી બીજા વેરાગી ઓને માન ભંગ થતું લાગ્યું, અને એ વર્ગ સ્વામી નારાયણને કદી શત્રુ યદ્ રહ્યો. એ લોકોએ સ્વામી નારાયણના સાધુઓને મારવાનું ચાલુ રાખ્યું એક વાર ખલાનંદ સ્વામીને સખત માર મારતા લાકડી ભાંગી ગઇ અને લોણ છાડયા. એક યુદ્ધરથે આવીને સ્વામીને કહ્યું "ખુદુ વામ્યું ?" ત્યારે સ્વામીએ કહ્યું કે "ભાઈ મને વામ્યુ તેની શીર નથી, પણ મારા યુદ્ધભાઈની લાકડી ભાંગી ગઇ એ ખોદું યધું ?"

૨૧. સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે એક વાર બાપુજીને કહ્યું "આ અચૂડા ઉપર ત્રી મોણી સુધી (આવ્યું) પહોંચ્યુ. એ મોણી ઉપરથી કંઈ ચડશે હવે રહેવા દોને, બાપુ કાંત્યુ."

બાપુ: "કોણ દીવસ તો. કોકની કંઈ ચડવુંજ પડશે ના ?"
૨૨. સરદારશી: "નહી એમ ના યામ, દેશને આમ અધવચ યુગીને ન જવાય, એકવાર વહાણ કોનારે લાવે પછી આં જવું હોય ત્યાં જવું, હું સાથે આવીશ."

ઉચા અને પાલળા શરીરવ્યાજા બન્યાં શોને એક વાર નીચા યુગકામ્ય છ. કે. ચેરટરરટન રસ્તામાં મળી ગયા. શો તે નેષ્ટને એમણે કહ્યું: "તમને નેષ્ટને લોકો એમજ ધારે-કહે કે ઈલાંડમાં દુકાળ પડ્યો છે." શો એ કહ્યું: "ખરી વાત, અને તમને નેષ્ટ ને કાઇ એમજ કહે કે આ દુકાળનું કારણ તમે જ છ."

અવસાન
ડરખનના ઘણા જુના વતની શ્રી. કાળાબાઈ અમરથી મહેતા ટુંક સુદત ની માંદગી ભોખતી સોમવાર તા. ૧૭ મીના સવારે ૯ વાગે ૮૯ વર્ષની વયે યુજરી ગયા. સ્વર્ગરથ ૧૯૦૨ની સાલ માં મહાત્મા ગાંધીજીની સાથે આ દેશમાં આબ્યા હતા અને દસ વર્ષ પીનીકસ સંરથામાં રહી ધનિઅન ઓપિનિઅનનું કામ કર્યું હતું. તેઓ એ ડરખનની ન્હાની જને વસતીમાં વયોટક અને ધર્મિષ્ઠ હોઇ સૌનું માન સંપાદન કર્યું હતું. સ્વર્ગરથની દહન ક્રીયા એજ દિવસે કોમીનરના કીમેટો-રીયમમાં યદ્ હતી જે વખતે ઘણા બાઈઓ તેમને અંતિમ અજ્જલી આપવા એકત્ર થયા હતા. સ્વર્ગરથ પોતાની પાછળ બે પુત્રો શ્રી. ઊડાલાલ તથા શ્રી. હરીલાલ અને ત્રણ પુત્રીઓ અને

બહેનો કુટુંબને શોક કરતાં યુકી ગયાં છે. ધ્રુવર તેઓને યક્ષેલી ખોટમાં ધીરજ અને હીમત બક્ષે અને સ્વર્ગરથના આત્માને ચિરશાંતી બક્ષે. શ્રી. ઊડાલાલ તથા શ્રી. હરીલાલ પોતાના પિતાશ્રીના સ્વર્ગવાસમાં જે અનેક બાઈઓ તથા બહેનોએ ટેલીફોન દ્વારા તેમજ જાતે હાજર યદ્ દિલસોછ દર્શાવી હતી તેમજ દહનક્રીયમાં સામેલ થયા હતા તેઓ સર્વનો તેમની પોતા ની તેમજ તેઓના કુટુંબજીનોના વતી અંત:કરણથી આભાર માને છે.

મુંબઈમાં અવસાન

સ્વર્ગરથ બી. એમ. પટેલના વીધવા ગં. સ્વ. જવેરબેન પટેલનું સપ્ટેમ્બર તા. ૧૦ મીના ટુંક સુદતની માંદગી બાદ મુંબઈમાં અવસાન યાના ખચર ડરખન ની મેસજ નાથા નારણ એન્ડ સન્સની પેટીના શ્રી. હરીભાઈ નારણને તારથી મળ્યા હતા. સ્વર્ગરથ શોડા વખત ઉપર પોતાના બે પુત્રો, શ્રી. જયંતીલાલ અને નટવરલાલને લઈ સર્વેશ ગયાં હતાં અને બન્ને પુત્રોના લગ્ન કરાવી પાછા આ તરફ આવવાની તક્યારી કરી રહ્યાં હતાં. સ્ટીમર પર ચડવાની એક દીવસ પહેલાં તે બીમાર યદ્ ગયાં અને બે દીવસ બાદ યુજરી ગયાં.

સ્વર્ગરથ બી. એમ. પટેલનું અવસાન પણ આચાજ કરણ સંજોગોમાં યદ્ હતું. તેઓ પાંત્રીસ વર્ષે સહકુટુંબ સર્વેશ જવા ડરખનથી રવાના થયા હતા અને ડરખનનો કીનારો છોડયાની યોડાજી કલાક બાદ સ્ટીમરમાં જ દેહ ત્યાગ કરી ગયા હતા. સ્વ. શંખતી જવેરબેન યુજરાતી ભોનેમાં સાડી સામા છક કાર્ય કરી રહ્યાં હતાં અને ડરખનમાં યુજરાતી અહીલા મંડળના સ્થાપક અને માઇટ પ્રમુખ હતાં. સ્વર્ગરથ પોતાની પાછળ પોતાનાં બે પુત્રો જમની ઉમર લગભગ ૨૫ અને ૨૨ ની છે, તેઓ ને શોક કરતા યુકી ગયાં છે. ધ્રુવર તેઓને યક્ષેલી અહાન ખોટમાં ધીરજ અને હીમત બક્ષે અને સ્વર્ગરથના આત્માને ચીરશાંતી બક્ષે.

વેપાર કરવા વાળાને સોનેરી તક
ત્રણસો પાંચઠી દીવસ સત્ત હજારો વગર બંધ કરવે
વેપાર વેપાર અને વેપાર
વગર હરીફાઈનું બીજાને સર્વ જોવર અને સારા નફા વાળું જીવું અને બાણીનું પ્રીટીટીપામાં એકજ ગેરાજ અને શીલીંગ રેશન ખેટરી માજી તથા, વહેનાઈઝીંગના પ્લાન્ડો, હાઈકોલીક વાળું ગ્રીસીંગ અને જોઇક્રીમ લીકટ, વર્ક શોપ ચલાવવી હોય તો તે પછુ સાથે છે. તેમજ દરેક જાતના મોટર પાર્ટ્સ અને એકસેસરીના રોક સાથે ચાલુ.
"કઈધર ગરાજ એન્ડ ક્રીલીંગ સ્ટેશન"
ના નામથી જોળખાતું બીજાને સ માલીક શીટાચર થવા માંગે છે તેથી વેચવાનું છે જાતે મળેા જો. વી. કેશવજી.
૫૭૧ જીમ સ્ટ્રીટ, ટ્રીટીટીયા. ફોન: ૫૮૨૦૫.

૩૦ મી જુલાઈ સુધીમાં આડક બનનારને ચિત્ર લેખા
ત્રી: વજી કોટક.
ગયા વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ બે લેટ-પુસ્તકો આપવાનું સહય જાહેર કરે છે. કુટક એકજ વર્ષના લલાજમાં બે લેટ-પુસ્તકો, ખાસ અંક અને દીવોત્સવી અંક પોતાના આડકને આપનાર યુજરાતનું આ એકજ લોકખિત સાપ્તા લિક છે.
ચિત્ર લેખા વાર્ષિક લલાજમ રૂ. ૧૨: પરદેશ શિ. ૩૬ સિંધુકેસ (ઇન્ડિયા) લી. ૮૬, ટ્રિન્કેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ, ર.
INT.ADV.T.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૧ સપ્ટેમ્બર	હીંદી ૨૦૦૭ ભાદરવ	મુસલમાન ૧૩૭૦	ખ્રાસ્તી ૧૯૨૦ શોહ, કદબી	મુગોદય ક.મી.	મુખાસત ક. મી.
શુક્ર	૨૧	૧૬	૧૯	૧૯	૫-૪૯	૫-૫૧
શનિ	૨૨	૧૭	૨૦	૨૦	૫-૪૮	૫-૫૨
રવિ	૨૩	૧૮	૨૧	૨૧	૫-૪૭	૫-૫૩
સોમ	૨૪	૧૯	૨૨	૨૨	૫-૪૬	૫-૫૪
મંગળ	૨૫	૨૦	૨૩	૨૩	૫-૪૫	૫-૫૫
બુધ	૨૬	૨૧	૨૪	૨૪	૫-૪૪	૫-૫૬
ગુરુ	૨૭	૨૨	૨૫	૨૫	૫-૪૩	૫-૫૭

નવા પુસ્તકો

- પૂર્વ આફ્રીકાની સફર (કાકા કાલેલકર) ૭ ૬
- વિવેક અને સાધના (કેદારનાથ) ૧૦ ૧
- આત્ર્ય વિદ્યાપીઠ (શીલકો માટે) ૨ ૧
- દીંદીમહાસભાનું બંધારણ ૧ ૦
- કાંતલ્ય વિદ્યા ૧ ૧
- દાઈક્રીઈડ (તાલ ઉપર ઉપચાર) ૧ ૬
- નેલિશીયા ૧ ૧
- સર્વોદયના સીદ્ધાંત ૧ ૧
- અંજાવાત ભાગ ૨ ૧૨ ૧
- કાલ ભોજ (નવલકથા) રમણલાલ દેશાઈ કૃત ૧૦ ૦
- સૌંદર્ય જ્યોત (નવલકથા) રમણલાલ દેશાઈ કૃત ૧૪ ૦

મળવાનું ટેકાણું આ ઓફીસ:
INDIAN OPINION, P. BAG. PHOENIX.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો ?

“જનતી ઝડપે, સારો માલ, ફિક્ષિયત બાવે મોકલાવશું” એમ વચ્ચે કહીએ, તેના કરતાં હમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના શોડાંક આપીએ છીએ. તે વાંચશો એટલે આપને ખાતરી થશે કે “ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો” એ અમારો મુદ્દાલેખ અતિશયોક્તિ બરો ઠી નથી.

કેપ્ટાઉનથી રા. રા. એન. ડી. એવાલ તેમના ૧૭-૭-૫૦ ના પત્રમાં લખે છે:

“...બાદ લખવાનું જે આપે તા. ૩૦-૬-૫૦ ના જે માલ રેલ કરેલ તે ફોનોને તા. ૧૩-૫-૫૦ ના રોજે મળ્યા છે તે બદલ આભાર અને માલ પસંદ છે...”

તા. ૬-૧૧-૧૯૫૦ ના પત્રમાં:—

“...તમારો માલ અમને ઘણો જ પસંદ પડવાથી રીપીટ ઓર્ડર મોકલું છું.

Yours faithfully,

for A. I. Amin,

per A. E. Smyth.

લુઈસીઆઈથી ગ્રેસર્સ રામજસ રોડર વતી શ્રીયુત માધવજીભાઈ રામજી તા. ૨૨-૧૧-૧૯૫૦ ના પત્રમાં લખે છે:

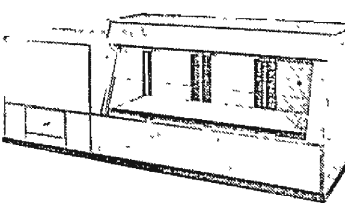
“...સારો માલ ખાસ જાને નોંધને અમારી ઉપર રેકલ કરવા મહેરબાની કરશો. તમારું નામ અમેને બટ બધસ તરફથી મળેલ માટે...”

ગાંધીવડું, કઠોર, ઘર-ગથ્થુ દવાઓ-હવન-પુલ તેમજ લગ્ન અંગેની જરૂરીયાતો-બનારસી લુગડાં તથા કોરો ઇત્યાદી

પરલુ નરસીંહ એન્ડ કુ. (પી) લીમીટેડ

ઓફિસ: ૧૧૦ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન. ફોન: ૨૪૮૪૫.

“ગ્રોસરી સેલ્સ” ક્વોલીટી

હાઈ-ક્લાસ ડિસ્કો કાઉન્ટર અને ગ્રોસરી સ્ટોલોર ડાઉનર કાઉન્ટર

માલ યુનિટ, ડીપરે સ્ટોલો અને ગ્રાસ માર્ક, ડાઉ. ડાઉ. નવાં સામન ફેરિશન મંગાવો.

એસોસિએટેડ શોપફીટ્સ લીમીટેડ

જનો સાથે એક્સક્લુસીવ શોપફીટ્સ, બિઝનેસ, સા. આ. શોપફીટ્સ, લાઈટ્સ. ૨-૩ ફરરરોમાં સુપરલુ આઈ ગ્રોસરી ડે, તેમજ બ્રાન્ચેસ ડે.

104 Marshall Street, (Facilor Escam House)
JOHANNESBURG P O Box 6501
Phone 33 4211/2

બાળ ઉપયોગી સાહિત્ય

તમારાં બાળકોને સુંદર પુસ્તકો આપી તેમના જ્ઞાનમાં વધારો કરો

પાંચ ચરીતોનો સેટ	કોમ્પા સંગ્રહ	૨ ૦
આમાં પાંચ છત્રીકાસીક મહાન નરોના ચરીતો છે.	૧૦ થી ૧૨ વયના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.	કીમત પા. ૧-૦-૦
૨૯ બાપીની સુધી	૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.	કીમત પા. ૧-૫-૦
શશુબ્રંધાવલી	૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે ૧૨ થી ૧૮ વર્ષના સેટ	કીમત ૧૫/-
સેટ પહેલામાં ૬-પુસ્તકો	૧૫ ૦	
સેટ બીજામાં	૧૫ ૦	
કીશોર બ્રંધાવલી	લીલી	૫ ૧
૭ પુસ્તકોના સુંદર વાર્તાઓનો સેટ	વીઠ	૫ ૧
	આથુ	૫ ૩
ઇસપના પત્રો ગણેડા	બાળકોને બાંધવા	૧ ૦
બાળકોને માટે રમુજ પુસ્તક	ઇન્દીરાને પત્રો (નેડર)	૪ ૦
કીમત	બાળવાર્તાવળી	૩ ૦
ચાંત પળોમાં	ચપટી ધુળ	૨ ૦
સોફ્ટવેઈસની સફર	ચતુરની વાતો	૩ ૦
ફેલોંક પક્ષિઓ	જ્ઞાન ગોષ્ઠી	૨ ૦
બાગવત કથાઓ	હાલો	૫ ૧
	ખલ્લનાની શોધમાં	૪ ૦
	Obtainable From:	
મરિચ રત્નોને સેટ બાગ ૧ ૨ જેમાં પ્રત્યેક સેટમાં પાંચ પાંચ પુસ્તકો છે. પ્રત્યેક સેટની.		

**‘Indian Opinion’
P. Bag,
Phoenix, Natal.**

વેચવાના પુસ્તકો

શાસ્ત્રમાં (ગાંધી યુગની નોવેલ)	૬ ૦
શાસ્ત્ર સંખ્યાથી (ધુમકેટ)	૧૦ ૧
અધ્યાત્મ વાચક	૭ ૧
માનવસાધના વિવા	૭ ૦
માનવતાના મુલ	૬ ૦
સોપાની	૮ ૦
મળેલા છપ	૮ ૦

PHONE 33-2651
MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
 33 West Street, JOHANNESBURG.

માર્કેટ બ્રધર્સ

દોલરોલ મરચન્ટસ ઓન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, ડુવન રફસ. પ્લાન્ડેટસ—ગિબી બાળકો માટે
 નવ નવનો માલ. તેમજ ફેપરીબીન ન્યોરહેટ સાકીઓ
 થીગેરે માટે ડમારે લ્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલાભાગુ છે
 33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : 33-૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29638.

P. HARGOVAN & CO

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
 & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
 Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
 brands pant or any other building material
 at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
 107 Queen Street, Phone 24647.
 Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General
 Commission Agents

10 Peking Road, KAWOON, HONG KONG

Special attention is paid
 to indent orders

Write To Us For Further Particular

અમારા નવા નિશાળ ઉપયોગી પુસ્તકો

ઈતીહાસ	
દેશ તીરેય ભા. ૧	૨ ૯
યુજ્જરાતનું ગાંરવ	૧ ૯
કાંદના હતીદાસની રૂપરેખા ભા. ૧	૨ ૨
આપણા દેશનો હતીદાસ	૧ ૬
ભુગોળ	
દેશ દેશાવરમાં ભા. ૧	૨ ૦
આર્યોંક ભુગોળ	૫ ૯
ભુગોળ પરીચય ભા. ૩	૧ ૧૦
" ભા ૪	૨ ૩
વાંચન માટે સાહીત્ય	
પ્રાચીન સમયની રસ કથાઓ	૧ ૯
દેશ હીપકો	૨ ૦
બાળ જગત	૧ ૬
અંક ગણિત	
અંકગણિત-૧ સુખ તત્ત્વો	૨ ૦
મીડલ સ્કૂલ અંકગણિત ભા. ૨	૨ ૯
માડુ ગણિત ભા. ૧	૧ ૩
" " ભા. ૩	૧ ૬
" " ભાગ ૪	૨ ૦
સાહિત્ય પાઠાવલી	
પુસ્તક પાંચમું	૨ ૬
" સાતમું	૨ ૩
ધેરબેકા ઇંગ્લીશ શીખવા માટે પાઠાવલી ભા. ૧-૨ પ્રત્યેકની	૨ ૦

વિદ્યાર્થીક વાચન માળા	
ચાલણુ ગાડી	૧ ૦
પહેલી ચોપડી	૧ ૦
બીજી ચોપડી	૨ ૦
ત્રીજી " "	૨ ૩
ચોથી " "	૨ ૩
પાંચમી " "	૩ ૦
નવયુગ વાચન માળા	
બાળચોથી	૧ ૨
પુસ્તક પહેલું	૧ ૩
પુસ્તક બીજું	૨ ૦
પુસ્તક ત્રીજી	૨ ૩
" ચોથું	૨ ૩
સાહિત્ય ઠંદલાલ	
સાહિત્ય માટે વાચન વખાવવા	" ૪
વધાર્યોચોને ઉપયોગી પુસ્તકો	" ૫
પુસ્તક બીજું	૨ ૩
" ત્રીજું	૨ ૩
વિદ્યાર્થીક વાચન માળા	
ચોથી ૧	૧ ૩
" ૨	૧ ૩
" ૩	૧ ૬
" ૪	૧ ૬
" ૫	૧ ૮
" ૬	૧ ૮
" ૭	૧ ૮

Obtainable From:

'INDIAN OPINION'

P. Bag, PHOENIX, NATAL.

BOOKS FOR SALE

INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6	ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	0
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland	13	6
EMINENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	0	WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi	5	9
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	8	0
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	0
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	3	6	THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi	17	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	0	TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadass	8	0	FAMOUS PARSIS	7	6
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	5	0	PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6	STRAY GLIMPSSES OF BAFU—Kaka Kalelkar	5	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6	RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	15	0	SELECTED LETTERS—M. K. Gandhi (1st Series)	1	9
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	FROM YERVADA MANDIR—M. K. Gandhi	1	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah)	15	0	SELECTIONS FROM GANDHI—Nimar Kumar Bose	10	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi	3	0
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life.) —By various writers	5	0	IDET AND DIET REFORM—M. K. Gandhi	5	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello)—William Miller	2	0	GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0	GLEANINGS—Mira	1	6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	15	0	HINDU DHARMA—M. K. Gandhi	10	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0	THE IDIOTS WIFE—Dr. Sen Gupta	1	6
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Sobrabmanyan	2	6	GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6	DELHI DIARY—Gandhiji	10	0
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches An account of their researches, discoveries and inventions)	7	6	BAFU—Marry F. Barr	4	0
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa	8	6	TO THE STUDENTS—M. K. Gandhi	9	0
MAHATMA GANDHI—Lonis Fischer	1	10	SATYAGRAH IN CHAMPARAN—Rajendraprasad	4	0
			MY LIFE AND MISSION—Vivekanand	1	3
			COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
			THE GITA ACCORDING TO GANDHI —Mahadev Desai	12	0
			FREEDOM AND CULTURE—S. Radhakrishnan	3	6
			THE EPIC FAST—Pyarelal	2	6
			THE HEART OF HINDUSTHAN—Radhakrishnan	2	6
			TALES OF BENGAL—Santa and Sita Ghatteji	8	6
			CHAITANYA TO VIVEKANANDA	3	3
			FOOD SHORTAGE—Gandhi	4	0
			GANDHI'S CHALLENGE TO CHRISTIANITY —S. K. George	5	0
			INDIA AND HER PEOPLE—Swami Abhedananda	8	6
			KARMA YOGA—Vivekananda	2	6
			POEMS—Ramdas	1	7
			AT THE FEET OF GOD—Ramdas	2	1
			THE SCEPTERED FLUTE—Sarojini Naidu	8	0
			SARVODAYA—M. K. Gandhi	2	0

Obtainable from:

“INDIAN OPINION”

P/Bag, Phoenix, Natal

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

GO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL' your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ બાણુભાઈ કાઠીયોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા પીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું 'વખણાએલું' સુરતી લુણું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજ્યા, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી ધીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ચોઈર પ્રમાણે કુંકે વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.

JOHANNESBURG.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.

TEL ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:

409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT

PHONE 64. PO BOX 106.

TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street,

JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪.

પો.બોક્ષ ૪૮૮૯.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અરવિન્ડ."

હેડ ઓફીસ:

૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઈસ ટ્રીચાર્ટ.

ફોન: ૬૪. પી. બો. બોક્ષ ૧૦૬

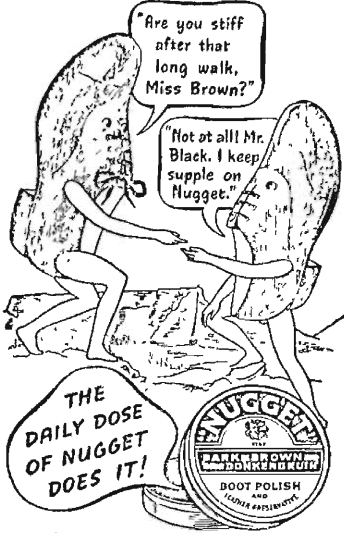
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "કાન્જી"

એચ. કે. ગોકળ,

— ડોલરોલ વેપારી —

— જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર —

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

NUGGET

BOOT POLISH

Obtainable in
Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-241

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives desire that cheerful and cheery-looking homes make for contented and happy living and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a little Sunbeam spreads over a large area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS
AND LIGHTER WORK
Always ask for

SUNBEAM POLISH

Shines... and shines... and shines

"Tell me,
Doctor . . . if they all kill germs,
how can one antiseptic be safer than another?"

Some antiseptics lose most of their potency in the presence of blood. Some, though very powerful, require very careful diluting to be safe on human tissues. The safe antiseptic for untrained use has high germicidal efficiency even in the presence of blood. It is non-poisonous, does not stain, it is gentle on tissues. These are some of the reasons why **DETTOL** 'Dettol' is safe.

DETTOL
REGD.
THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., P.O. BOX 1097, CAPE TOWN

Books For Sale

Shri Aurobindo's Religious Books

LIGHTS ON YOGA	3	6
KALIDAS	3	3
ISHA UPANISHAD	5	9
THE RENAISSANCE IN INDIA	3	9
HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
THE MOTHER	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
AUROBINDO MANDIR ANNUAL 1943-44-45	10	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2)	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	13	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix,
Natal.